

SLOVENSKI NAROD

Iznaja vsak dan popoldne, izven nedelje in praznika. — Inzerati do 80 petih vrst a Din 2, do 100 vrst a Din 2,50, od 100 do 300 vrst a Din 3, večji inzerati petih vrst Din 4.— Popust po dogovoru, inzeratni davek posebej. — Slovenski Narod veča mesečno v Jugoslaviji Din 12.—, za inozemstvo Din 25.— Rokopisni se ne vračajo.

UREDNIŠTVO IN UPRAVNIŠTVO
LJUBLJANA, Knafljeva ulica št. 5
Telefon: 31-22, 31-23, 31-24, 31-25 in 31-26

Podružnice: MARIBOR, Grajski trg št. 7 — NOVO MESTO, Ljubljanska cesta, telefon št. 26 — CELJE, celjsko uradništvo: Strossmayerjeva ulica 1, telefon št. 65; podružnica uprave: Kocenova ul. 2, telefon št. 190 — JESENICE: Ob kolodvoru 101.
Poštna hranilnica v Ljubljani št. 10.351

Mrzlične priprave na vojno

Sestanek v Godesbergu je bil brezuspešen — ČSR je že sinoči odredila mobilizacijo, davi ji je sledila Francija — Tudi Anglija je storila velike vojaške ukrepe — Nemška vojska se koncentrira na mejah — Rusija koncentrira čete ob poljski in rumunski meji

PRAGA, 24. sept. br. Kriza Evrope je dosegla v pretekli noči svoj vrhunec. Nemčija je v godesberškem memorandumu fiksirala svoje definitivno stališče o ureditvi češkoslovaškega problema. Javnost njegove vsebine ne pozna. A vtis, ki ga je godesberški komuniké o tej stvari napravil na poročevalce svetovnega tiska, je bil glede na mobilizacijo češkoslovaške vojske tak, da predstavlja memorandum stvarno ultimatum.

V Godesbergu:

Nemški ultimatum

Dogodki so se večerj in v Godesbergu i v Pragi razvijali s stopnjujočo se brzino. Le njihov značaj je bil po svojem zunanjem videzu povsem drugačen: v Godesbergu oklevanje, pesimizem, negotovost, v Pragi bliskovito naraščajoča samozavest, prebujajoči se narodni ponos, nepopisna pogumna odločnost braniti domovino do zadnjega moža. Rezultati prvega Chamberlainovega sestanka s Hitlerjem so bili taki, da so se v resnici pokazale nove, skoraj nesprejemljive difference med Hitlerjevimi berchtesgadenskim in godesberškimi zahtevami. Od sudetskonoemškega problema so se nemške zahteve razširile še na poljsko, madžarsko, pa na obča politična vprašanja. Hitler je zahteval demobilizacijo češkoslovaške vojske, kontrolno škodovih tovarn, sistiranje češkoslovaških zvez s Francijo in Rusijo, politično subordinacijo Češkoslovaške Berlinu, vse to poleg radikalne nemške aneksije češkoslovaških območij okoli in podobne ureditve položaja poljske in madžarske manjšine na Češkoslovaškem. Vesti iz Nemčije o novinski kampanji proti Češkoslovaški, ki je spravila narodno-socialistično javnost v ekstazo, in o vojaških ukrepih vzdolž češkoslovaške meje so poleg vsega omenjenega pripravile Chamberlaina do tega, da je od Hitlerja večerj zjutraj zahteval vsaj začasne garancije za mir. Hitler je svoje zahteve znatno omejil. Ni pa hotel pristati na taka jamstva in tudi ne na širše garancije za okolišeno Češkoslovaško, preden se ne bi rešilo vsaj poljsko in madžarsko vprašanje. Razgovori so bili prekinjeni. Sele ob poznih večerni uri so Chamberlaina pridobili za nov razgovor s Hitlerjem. Po treh urah popoldnevega sestanka je bil izdan komuniké, ki je v toliko zanimiv, da se njegova nemška verzija razlikuje od angleške, ki pa bistveno položaja ni razčistila. Nasprotno je nastala v razpletu situacije praznina, v katero je udarila vest o delni mobilizaciji francoske vojske. Chamberlain je sicer menil, da situacije še ne more smatrati za brezupno in da se bodo morda pogajanja

nadaljevala, toda stroji evropskih oboroženih sil so že v polnem obratu. Kdo naj bi jih ustavil? Chamberlaina ni več v Godesbergu!

V Pragi: Na meje!

V Pragi so bili v četrtek zvečer obveščeni, da je Hitler v Godesbergu z vsoto gotovostjo računal s tem, da bo nemška vojska naslednje jutro brez borbe zavzela sudetsko-nemško področje še preden bo sporazum zaključen. Češkoslovaška vlada na to ni mogla pristati. Ze v popoldanskih urah se je češkoslovaško vojaštvo pojavilo spet v sudetsko-nemških mestih, v katerih so že vohale narodno-socialistične zastave in nastopale formacije sudetsko-nemških rediteljev. Položaj je postal odločilen in vlada generala Sirovega je izdala definitivne ukrepe. **Prezident republike je proglasil splošno mobilizacijo.** Kakor delna mobilizacija dne 21. maja, je tudi sedaj splošna mobilizacija je popolnoma uspešna. Češkoslovaška vojska je bila dopoldne že vsa zbrana na svojih postojankah.

V Parizu:

Delna mobilizacija

Ze večerj popoldne je predsednik vlade Daladier pod pritiskom svoje lastne radikalno-socialistične frakcije, izjavil, da bo Francija podprla Češkoslovaško, če bi jo kdo še zdaj z oboroženo silo napadel. Na sročnji seji francoske vlade, ki je trajala pozno v noč, pa so bili sprejeti dokončni ukrepi. Sredi noči je bila proglašena mobilizacija sedem letnikov francoskih rezervistov, katerih pri vdolčki so se davi že pojavili 3 km za Maginotovo linijo, ki je že 14 dni popolnoma zasedena po tehničnih četah.

V Moskvi: Na češko-slovaški strani

V Moskvi je razvoj situacije, posebno pa pripravljajoča se poljska intervencija, izzvala hudo reakcijo. Namestnik zunanjega ministra Potemkin je zagrozil z odpovedjo nenapadnega pogodbe s Poljsko. Poljska je na to v Moskvi zavrnila tako rusko vmešavanje v poljske zadeve, v Varšavi pa poslankinoma zapadnih velesil zagotovila, da poljska vojska ne bo prestopila češkoslovaške meje.

Položaj je tak, da lahko vsak trenutek izbruhne katastrofa. Chamberlain je že v Londonu. Pravkar se posvetoje s Hjalmarom, Simonom in Hoareom.

Dramatični razvoj godesberških dogodkov

V skrajno napetem položaju sta se Chamberlain in Hitler po presledku 24 ur sestala

GODESBERG, 24. sept. br. Položaj v Godesbergu se je večerj zjutraj nenadno hudo zapletel. Strašna kampanja nemškega tiska in druge okoliščine so Chamberlaina pripravile do tega, da je od Hitlerja že zjutraj pismeno zahteval jamstvo, da nemška vojska ne bo vdrla na Češkoslovaško, preden se pogajanja ne bodo zaključila. Hkratu je odpovedal nadaljnje razgovore. V hotelu Dreesen so oklevali vse do popoldneva, ko je Hitler končno Chamberlainu vendarle pismeno odgovoril, da ne more sprejeti Chamberlainovih zahtev, hkratu pa tudi pojasnil najnovejšo nemško stališče glede ureditve češkoslovaškega problema. Poudaril je, da Nemčija tudi za morebitne nove češkoslovaške meje ne bo mogla jamčiti, dokler ne bodo urejeni ostali manjšinski problemi na Češkoslovaškem.

Nastopil je kritičen trenutek. V Godesbergu je zavladal obupen pesimizem, ki ga nista mogla zmanjšati niti dva formalna sestanka poslanika Hendersona in Chamberlainovega svetovca Wilsona z Ribbentropom. Praviti so celo že, da se bo Chamberlain, ki se je medtem odločil vrniti se davi v London, šele tik pred svojim odhodom poslovil od Hitlerja.

V poznih večernih urah pa se je situacija nenadno spremenila. Inicijativa za to je prišla od Hitlerja. Chamberlain je bil že pri večerj, ko je prejel od kancelarja vabilo na večerj v Dreesenu. Odgovoril je, da bo prišel na obisk šele po večerj. Ob 22.35 je Chamberlain s spremstvom odšel v hotel Dreesen.

Sestanek je trajal cele tri ure. V nemških, pa tudi v angleških krogih se je razpoloženje spet nekoliko zboljšalo. Cham-

berlainovo slovo se je tako zavleklo, da so si bili vsi na jasnem, da so bile te tri ure za današnji dan, če že ne za delj, odločilne. Ob 1.30 se je Chamberlain odpravil nazaj v Petersberg. Sele uro pozneje je bil objavljen komuniké o sestanku, ki je pokazal, da so se pogajanja premaknila z mrtve točke, a iz katerega vsebine glede na dane okoliščine v Srednji Evropi nihče ni mogel zaključiti, da se bo splošni, skrajno napeti položaj v zadnjem trenutku izboljšal.

Komunike o nočnem sestanku

Godesberg, 24. septembra ob 4. zjutraj, br. Davi ob 3. je bil objavljen naslednji komuniké o zaključku godesberških razgovorov med Chamberlainom in Hitlerjem:

»V prijateljskem duhu so se razgovori voditelja države in državnega kancelarja Hitlerja in angleškega ministrskega predsednika Chamberlaina v petek zvečer nadaljevali in zaključili z izročitvijo nemškega memoranda angleškemu ministrskemu predsedniku. V memorandumu je nemška vlada podala končno stališče glede definitivne ureditve sudetskonoemškega problema. Ministrski predsednik Chamberlain je sprejel memorandum na znanje in obljubil Hitlerju, da ga bo sporočil češkoslovaški vladi.

Ministrski predsednik Chamberlain se je v petek zvečer v spremstvu angleškega poslanika v Berlinu Nevilla Hendersona in svojega prvega svetovca Horacea Wilsona pripeljal v hotel Dreesen, kjer ga je sprejel Hitler v družbi zunanjega ministra Ribbentropa. Chamberlain se je prišel posloviti. Kancelar Hitler je izrekel ministrskemu predsedniku Chamberlainu in obče angleški vladi v svojem imenu in v imenu vse Nemčije iskreno zahvalo

Splošna mobilizacija na češkoslovaškem

Praga, 24. sept. br. Nocoj ob 22.15 je bila v vsej Češkoslovaški objavljena splošna mobilizacija. Mestni uslužbenci so pričeli v Pragi na vidnih mestih takole lepi mobilizacijsko odredbo prezidenta republike. Češkoslovaške radijske postaje pa so v češčini, slovaščini, nemščini, ruščini, poljščini in madžarsčini objavile mobilizacijski dekret.

V vojno so vpoklicani vsi vojni obvezniki in druge rezerve do starosti 40 let, oficirji in podoficirji pa tudi v višji starosti. Vojni obvezniki morajo biti v šestih urah v krajih, ki so jim bili že

za njuno prizadevanje, da bi se dosegla mirna ureditev problema.

Danes zjutraj se bo angleški ministrski predsednik Chamberlain s svojim spremstvom z letalom vrnil v Anglijo. Zaključni razgovor kancelarja Hitlerja in predsednika Chamberlaina je trajal tri ure. Ob 1.30 se je predsednik Chamberlain poslovil od Hitlerja, ki je svojega gosta spremlil do avtomobila pred hotelom Dreesen.

Vsi obvezniki se morajo zglasti pri svojih edinicah, odnosno na omenjenih določenih krajih v ponošnih oblekah, z rezervami hrane za dva dni, z vsem priborom, z zimskim perilom in še z ostalimi nujnimi potrebščinami. Mobilizirana so tudi vsa motorna vozila, dalje vozovi, konji in druga vprežna vozila ter vsa privatna letala.

Francija je mobilizirala sedem letnikov

Pariz vso noč na nogah — Delna mobilizacija je bila proglašena davi na vse zgodaj

PARIZ, 24. sept. v. Od leta 1914 francoska prestolnica še ni doživela tako napete noči, kakor je bila današnja. Kljub poznim uram je na stotisoče ljudi potrpelivo čakalo po bulvarih poročil o poteku usodnega sestanka v Godesbergu, kjer se je razpravljalo o miru, ali vojni.

Ko so davi objavile posebne izdaje pariških listov izjavo predsednika angleške vlade Chamberlaina, da so odločili popolnoma prekinjeni in da je zelo truden, so Parizani vedeli, pri čem so. Ob 4. zjutraj (po našem ob 5.) so se oglasile vse francoske radijske postaje, ter pričele s čitanjem mobilizacijskega razglasa za 7 letnikov, to je okoli milijon mož. Mobilizacijski razglas je že tudi publiciran po lepkih. S tem je Francija, ki je do sedaj klicala svoje rezerviste individualno po domovih, prvič proklamirala po svetovni vojni delno mobilizacijo svoje oborožene moči.

Napetost v Londonu

Razpoloženje na Angleškem — Nemške čete gredo na mejo — Prvi ukrepi angleške vlade

London, 25. sept. v. Angleška javnost stoji pod vtisom usodnega razpeta mednarodnega političnega položaja. Listi izdajajo vedno nove izdaje, ki jih prebivalstvo kar trga iz rok prodajalcem v nadi, da bo v poslednjem trenutku še mogoče najti način za mirno rešitev. Oči angleškega naroda so danes uprte v premiera Chamberlaina, na katerem leži te ure največja odgovornost, kar jih je kdaj nosil kak angleški državnik.

Po poročilih angleških informatorjev so nemške železnice prenapetane z vojaškimi transporti, ki se vlivajo po vseh mogočih progah proti vzhodu na češkoslovaško mejo. Prav tako so prenapetane ceste, ki vodijo na severovzhod z oddelki motoriziranih čet in tako zvanih oklopnih divizij, ki štejejo po 400 lahkih, srednjih in težkih tankov.

Proti večeru so letale proti češkoslovaški meji velike eskadre težkih tromotornih nemških bombarderjev.

Nemčija je uknila vse železniški promet s Češkoslovaško ter začelo tudi osebni promet na progah, ki vodijo proti meji. Na njih vozijo te ure veliki nemški vojaški transporti.

Angleški radio je pozval že sinoči vse na dopustno nahajajoče se častnike, podčastnike in vojaške angleške suhozemske, zračne in pomorske vojske, naj se takoj javijo pri svojih edinicah. Angleška vojna mornarica je pod polno paro. Tokom noči so

Danes zjutraj je sporočil strasburški radio prebivalstvu, da bo mesto v slučaju konflikta izpraznjeno in da naj se takoj pripravi za slučaj takega ukrepa. Na nemškem bregu Rena so že opolnoči ugasnile vse luči.

Francoska vlada je ob 8. zjutraj sporočila, da je Maginotova linija v polni vojni pripravljenosti in da ne potrebuje več nobenih ojačenj, ker je že nekaj tednov sem popolnoma zasedena s tehničnimi četami.

Pariški listi objavljajo na prvih mestih poročila o demisiji francoske vojaške mislija v Pragi generala Faucherja, ki je izstopil iz francoske vojske in vstopil v češkoslovaško ter sprejel češkoslovaško državljanstvo. Njegov korak je vzbudil najboljše komentarje.

Pariški listi objavljajo na prvih mestih poročila o demisiji francoske vojaške mislija v Pragi generala Faucherja, ki je izstopil iz francoske vojske in vstopil v češkoslovaško ter sprejel češkoslovaško državljanstvo. Njegov korak je vzbudil najboljše komentarje.

London, 24. septembra. AA. (Havas). Vesti o prekinitvi pogajanj v Godesbergu so sročnji listi objavili v posebnih izdajah. Ljudje so s tolikim zanimanjem navallili na prodajalce časopisov, da so jih naravnost blokirali in je po ulicah ponekod zastal promet.

London, 24. septembra. AA. (Havas). Vesti o prekinitvi pogajanj v Godesbergu so sročnji listi objavili v posebnih izdajah. Ljudje so s tolikim zanimanjem navallili na prodajalce časopisov, da so jih naravnost blokirali in je po ulicah ponekod zastal promet.

London, 24. septembra. AA. (Havas). Vesti o prekinitvi pogajanj v Godesbergu so sročnji listi objavili v posebnih izdajah. Ljudje so s tolikim zanimanjem navallili na prodajalce časopisov, da so jih naravnost blokirali in je po ulicah ponekod zastal promet.

London, 24. septembra. AA. (Havas). Vesti o prekinitvi pogajanj v Godesbergu so sročnji listi objavili v posebnih izdajah. Ljudje so s tolikim zanimanjem navallili na prodajalce časopisov, da so jih naravnost blokirali in je po ulicah ponekod zastal promet.

London, 24. septembra. AA. (Havas). Vesti o prekinitvi pogajanj v Godesbergu so sročnji listi objavili v posebnih izdajah. Ljudje so s tolikim zanimanjem navallili na prodajalce časopisov, da so jih naravnost blokirali in je po ulicah ponekod zastal promet.

Chamberlain zopet v Londonu

LONDON, 24. sept. e. Davi ob 7.45 je angleški ministrski predsednik Chamberlain z vsem svojim spremstvom zapustil Köln. Z letalom se je vrnil v Anglijo. Na hestonskem letališču je njegovo letalo pristalo že ob 10. dopoldne.

Na Downing Streetu se je še pred popoldnem sestel ožji ministrski svet. Zbrali so se Chamberlain, finančni minister John Simon, notranji minister Samuel Hoare in vojni minister Horé Belisha. Ministrski predsednik je na sestanku podal svoje prvo podrobno poročilo o svojem drugem obisku pri Hitlerju in o razpletu mednarodne situacije, v kateri so postale oborožene sile posameznih držav, ki se ena za drugo mobilizirajo, odločilnega pomena.

Na popoldne je napovedana plenarna seja vlade. Na njej bo ministrski predsednik podal novovzo podrobno poročilo o godesberških razgovorih in zaključkih ter o komplikacijah, ki se že pojavljajo.

Ruska koncentracija proti zapadu

PARIS, 25. sept. v. Rusija je obvestila francosko vlado, da je izvršila vse vojaške mere in da je koncentracija ruske vojske ob zapadnih mejah v polnem teku. Po sebnih ruske armade so zbrane tudi v Resarabiji kot najbližji točki za pot proti Češkoslovaški.

Češkoslovaška vojska na mejah

PRAGA, 24. sept. v. Po objavi mobilizacijskega razglasa v vseh češkoslovaških radiopostajah se je okrog polnoči oglašil speaker ter z dvignjenim glasom prebral posebno obvestilo, s katerim se sporoča svetu in češkoslovaškemu narodu, da stoji na češkoslovaški državni meji češkoslovaška vojska, ki bo odlede odpravila na vsako kršenje integritete češkoslovaške države z orožjem v roki. »Na češkoslovaških mejah stoji danes topovi, strelnine in baioneti oboroženega češkoslovaškega naroda. Z njimi bomo v bodoče odgovarjali na vse zločinske napade na našo mejo. Danes branimo Čehi mir Evrope.«

Telefonski promet s ČSR prekinjen

Beograd, 24. septembra. p. Telefonske zveze s Češkoslovaško so od polnoči prekinjene. Preko Maribora je izključeno dobiti zvezo s Češkoslovaško, ker je, kakor vse kaže, Nemčija prekinila zvezo. Prav tako ni mogoče dobiti zveze s Pragom odnosno s Češkoslovaško preko Madžarske, ker so madžarske oblasti že sinoči ob 11. ukinile vse telefonske in tudi brzozajni promet. Češkoslovaška ima zdaj telefonsko zvezo najbrž samo še preko Rumunije in naše države, od tod pa po kablu z ostalim svetom.

Na Madžarskem

BUDIMPEŠTA, 24. sept. e. Sinoči ob 23. takoj po objavi odloka o mobilizaciji na Češkoslovaškem, so madžarske oblasti prekinile vse telefonske zveze s Češkoslovaško. Ob 11.30 so bili vsi madžarski oficirji pozvani, da se takoj javijo svojim četam. Poziv se je glasil: Se nocoj!

BUDIMPEŠTA, 25. sept. v. Madžarski listi poročajo, da je od sinoči zaprta meja napram Češkoslovaški republikli. Prekinjene so tudi vse telefonske in brzozajne zveze.

Madžarski listi objavljajo članke, v katerih pozivajo madžarsko vlado naj takoj pošlje praški vladi ultimati, v katerem naj postavi zahteve, da takoj odstopi Madžarski, kjer so naseljeni Madžari, dalje del del podkarpatske Rusije, ker hoče dobiti Madžarska neposredno zvezo s Poljsko. Pri tem se sklicujejo na zahteve poljske javnosti, da je treba doseči skupno mejo med Poljsko in Madžarsko. Končno zahtevajo Madžari še del Slovaške s slovaškim prebivalstvom kateremu obljubljajo avtonomijo.

Madžarski listi objavljajo poziv za vpis v madžarsko prostovoljsko legijo, ki bo nastopala zaenkrat na strani nemške vojske.

Poostrena cenzura v Rumuniji

Bukarešta, 24. sept. AA. (DNB). Cenzura listov v Rumuniji je bila od danes naprej znatno poostrena. Smejo se objavljati samo uradne vesti agencije Rador.

Izletniški vlak Celje — Dravograd jutri ne vozi

Ljubljana, 24. sept. AA. Direkcija državnih železnih v Ljubljani objavlja, da izletniški vlak Celje—Dravograd—Meža in obratno, ki je bil objavljen za jutri, dne 25. septembra, ne vozi.

Borzna poročila.

CURIH, 24. sept. Beograd 10.—, Pariz 11.89, London 21.23, New York 442.73, Bruselj 74.60, Milan 23.275, Amsterdam 238.—, Berlin 176.50, Praga 15.10, Varšava 83.—, Bukarešta 3.25.

Politični obzornik

„Molito tega večera“

Slovec in svetovnoznaniški pisatelj Karel Čapek je v »Lidovih novinah« dne 22. t. m., torej oni kritični dan, objavil na svoj narod poslanico, iz katere zveni neizmerna bolečina, obenem pa tudi trdna vera, da bo čišči svet središča prestal tudi to težko preizkušnjo. Karel Čapek je dal svoji poslanici naslov: »Molito tega večera«, glasi pa se tako-le: »Bog, ki si ustvaril to našo krasno zemljo, ti vidis našo bol in naše razočaranje, tebi nam ni treba praviti, kako nam je in kako se sklonjene naše glave. Ne radi sramo! Mi se nimamo za kaj sramovati in četudi nas usoda bije z železnimi biči. Ne, mi nismo bili poraženi, ne, mi nismo kazali premalo odločnosti. Naš narod ni izgubil nič na svoji časti, zgubil je samo kos svojega telesa. Smo kakor človek, ki ga je napadla oborožena okoličina. Že ob prvi in najgroznejši boleti čuti, da živi. Naš narod živi in prav v tej presilni bolesti čutimo, kako silno, kako globoko je njegovo življenje.

Bog, ki si ustvaril ta narod, tebi nam ni treba ničesar praviti, ali vsaj za nas same skušajo naša usta in naše srce formalizirati to, česar ne smemo nikdar izgubiti, namreč vero. Vero v sebe same in vero v tvojo zgodovino. Prepričani smo, da v zgodovini nismo stali in ne bomo stali na slabi strani. Prepričani smo, da je na naši strani in v naših težnjah več bodočnosti, več tega, kar zraste in prinese sad, kakor na strani nasilja in začasne moči. Pravica je več kakor moč, zato ker je večna. Ali že v tem težkem trenutku se moramo zakleti, da ne bomo čakali na to bodočnost s prekrižanimi rokami. Več kakor do sedaj bomo delali za svoj narod, za njegovo notranjo silo in edinstvo. Čim boljše ljudi napravimo iz svojega naroda, tem več storimo tudi za boljše mesto v zgodovini.

Tudi v naši usodi se odigravajo svetska dogajanja, ki se bodo z veliko in slavno nujnostjo razvijala dalje. Ni se nam treba bati razvoja svetskih dogodkov, nasprotno! Vsako nasilstvo, izvršeno na splošno človeške dobne svobode, miru in ravnopravnosti med ljudmi in narodi se mašuje.

Neizmerno mnogo moramo delati sami za sebe, moramo se bolj ljubiti svoj narod, moramo se imeti med seboj bolj radi. Uverjeni smo, da je tudi v tem, predvsem pa v tem naše poslanstvo na svetu: izobličiti iz sebe narod, v vsakem oziru sposoben in vreden boljše bodočnosti, kakor je sedanja in prehodna temna epizoda evropske zgodovine.

Bože, ne prosimo te, da bi nas maščeval, prosimo te samo, da bi vsakomur izmed nas vdihnil duha zaupanja in da bi nikogar ne pustil zaman obupavati, marveč ga napotil, da bi si še sedaj poiskal ono, v čemer bi se lahko uveljavil in služil bodočim narodom in ciljem večnega naroda. Obupanev sedaj ne potrebujemo! Potrebujemo vero! Potrebujemo notranje sile! Potrebujemo tvoje ljubezni, ki nas deseterkratno ojači! Nikdar ne bo mal narod tisti, ki se ne da omajati v svoji veri v bodočnost in v delu za svojo boljše prihodnost! —

Mnenja nemških strokovnjakov o Rusiji

Zanimivo je, kako sodijo sodobni nemški vojaški strokovnjaki o vojski Rusije. Posnemamo te podatke, kakor sta jih že objavila zagrebška lista »Obzorje« in »Hrvatska straža«. — »Kriegswirtschaftliche Jahresberichte«, letnik 1937, pišejo na 159. strani: »Situacija ruskega poljedelstva kot baze za prehrano vojske in prebivalstva za časa vojne ne povzroča nobenih skrbi, kar se tiče količine produkcije in z izkoristitvi površin. Poseljene površine in donosi stalno naraščajo. Sedaj doseženi donosi je več kakor zadosten, da zagotavlja prehrano tudi v času vojne.« Na strani 165. se istotam ugotavlja: »Proučevanje najvažnejših baz vsake vojske industrije — produkcije premoga, železa in jekla — je pokazalo, da je Rusija zgradila vojno bazo težke industrije, ki že danes absolutno odgovarja največjim in najmodernejšim vojaškim zahtevam.«

V knjigi »Handbuch der neuzeitlichen Wehrwissenschaften« piše podpotnik Müller-Loebnitz v II. zvezku na strani 664: »Oprema ruske vojske je popolnoma moderna. Silni razvoj Rusije na tehničnem polju je v prvi vrsti na korist oborožene moči.«

V knjigi »Kleine Wehrgeographie«, ki je letos izšla s pomočjo nemške vojne mornarice v Berlinu, citamo: »Tekom zadnjih pet let se je ruski zapad spremenil v nenavadno močno tednjavo, ki vzbuja veliko pozornost kot obrambni val.« Rusija je na Daljnem vzhodu tako močna, da nihče ne sme računati s tem, da bi bila kdaj pristiljena umakniti večje armade iz zapadnih delov države, a na drugi strani evropska Rusija v obče ne misli na to, da bi kdaj morala zmanjšati svojo vojsko na Daljnem vzhodu v primeru evropskega konflikta.«

Admiral Prentzel, eden najodličnejših pomorskih strokovnjakov sodobne Nemčije, je na svojem predavanju v Aachenu, 19. febr. 1938., izjavil, da imajo Rusi danes najmočnejše podmorniško brodogradnjo na svetu. In to misljenje potrjuje tudi službeni »Handbuch der neuzeitlichen Wehrwissenschaften« (zvezek III., I. del »Die Kriegsmarine«, stran 369, letnik 1938., Berlin).

»Die Wehrmacht«, glavno nemškega vojnega ministrstva, je priobčila meseca marca letos razpravo o ruski vojski in pravi v tej razpravi doslovno, »da je ruska vojska danes najmočnejša vojska, ki je bila kdaj na svetu formirana.« Z ozirom na vse te momente odvstave general von Metelsch v svoji knjigi »Der einzige Schutz gegen die Niederlage«, ki je nedavno izšla v Breslau, vsak napadati nameren proti Rusiji in to iz geopolitičnih razlogov in z ozirom na možne ruske vojske ter priporočila v tem pogledu popolno politično preorientacijo.

„Zdravo“ in „Bog živi“

O rabi pozdrava »Zdravo« in »Bog živi« razpravlja »Priloge in prvi med drugimi: »Castiljki katoliški duhovniki, ki vseh svo-

Omejujmo izseljevanje sezonskih delavcev!

Da kljub temeljitji teoretični izobrazbi ne morejo priti do kmetov, so hitro domače temeljne tveganje

Maribor, 24. septembra. Za vsa leta obsega Jugoslavija se ponavljajo vedno v prvih spomladanskih dneh ista slika: na stotine in stotine naših delavskih moči odjeda spola se odpravljajo v tujino na kmetijsko in obrtno delo v Nemčijo in nekaj manjša tudi v druge države. Nekateri na kratko, nekateri celo do 18 mesecev. Ogromno večina je dostajala jako prekmurje, letošnji spomlad pa so prepravili tudi naše ostale severne pokrajine, zlasti Slovenske gorice, nekateri agniti iz Nemčije. Naše obsejne borze dela, zlasti ona v Mariboru, so bile skoro celih 14 dni dan za dan obsejane po mnogih stotinah mladih ljudi, ki so se potegovali za delo v Nemčiji. Cel vlak za našimi delavnimi močmi iz obsejnih predelov Slovenije so odhajali proti Nemčiji. Stotine in tisoči se šli, preslepljeni od lepih besed in bleščetih obljub, iz mnogih vasi so odšle najboljše delovne moči.

Odvč bi bilo govoriti to o razlogih. V nešteti člankih smo že v našem listu in so tudi drugi listi pojasnili socialna razmere našega obsejnega prebivalstva, ki ga silijo od dne do dne hujše, da zapušta rodno grudo in išče kjerkoli drugod možnost zaslužka. Ni dvoma, da v mnogih primerih igrajo vlogo tudi drugi momenti: pohlep po sijajnih zaslužkih, ki so jim jih naslikali razni tuji agenti, suženjska mentaliteta mnogih ljudi slovenske krvi, ki vidijo v Nemčiji in Nemčiji nekaj boljšega in podobno. Naj bodo vzroki že te ali one vrste, nedvomno je, da v 75% primerov igra glavno in odločilno vlogo vedno težji, vedno obupnejši gospodarski in socialni položaj ob naši meji, da je torej izseljevanje naših sezonskih delavcev težka socialna rana na našem narodnem telesu. Okoli 8000 mladih ljudi broječa množica naših sezonskih delavcev je za to prežgoren dokaz. Obenem pa nam je tudi glasen memento, da je skrajni čas, da se odgovorni činitelji naših samopostavnih teles, naših državnih oblasti, naših političnih, gospodarskih in kulturnih institucij in organizacij zavedo, kako težke posledice lahko nastanejo za narod in državo, ako pustimo vneznan eno najbolj boljših točk našega obsejnega problema.

Zavedati se moramo pred vsem, da so marsikateri ob naši meji po odhodu naših ljudi na sezonsko delo v Nemčijo ostale mnoge kmetijske skrajne osamljene, brez delovnih moči. Marsikje so sinovi in hčerke kmetijskih posestnikov zapustili doma na kmetiji skoro že onemogle starše; mnogi-ke moške samo žene in malo, neobčujeno deco. Šli so, da zagotovo svoji družini s trdim delom v tujini lajšajo bodočnost. Zna-

čilno za uspolnjenje v narodnih smislu ob meji je, da se ne morejo niti odločiti od svoje izmere vidne dovolim in opominom nekaterih, ki se že v prejšnjih letih bližunaj let sezonski delavci in se letos niso hoteli vsaj odpravljati tja, ker so doživeli prejšnja razočaranja.

Zavedati se moramo tudi, da kmetijsko kmetstvo, ki ga naši tujina našim ljudem kot sezonskim delavcem, zahteva naporno, trdo delo, mnogokrat po 12 in več ur na dan. Treba je samo čitati našega plana, ki priha-juje od naših sezonskih delavcev v tujini in ki so polna tožbe o njih trpljenju in boki. Mnogi so se že vrnili, kace niso mogli vzdržati, mnogi je pa sram, da bi se vrnili prečasnno, in zato vztrajajo, četudi na veliko škodo svojemu zdravstvenemu stanju. A njihova pisna govora o kr-vači, žuljih, o slabi prehrani, o trdem in prenapornem delu brez vsakega usmiljenja.

To je dvojno težko zlo: doma trpi naše gospodarstvo na pomanjkanju delovnih moči, tujina pa nam iz naše kmetijske mladine izseva zdrave življenjske sile. A še tretje zlo je, o katerem vedno povedati, četudi bolj strahotljivo, nekateri naši sezonski delavci, ki so bili v tujini že prejšnja leta. O tem morda največjemu zlu pa zmedkrat žal ne moremo tu govoriti.

Vse to pa naj resno opominja k pozornosti in previdnosti. Ne samo, da je treba storiti vse, kar je le mogoče, da se omeji izseljevanje sezonskih delavcev res samo na nujne primere. Treba je na drugi strani tudi storiti vse potrebno v tej smeri, da se naša mladina, naša delovna moč v tujini zaščiti pred izkoriščanjem in težko škodo na telesnem in duševnem zdravju. Predvsem pa ključno ponovno odgovornim činiteljem: neha se s strašno partizansko zaslepljenostjo, združuje vse pozitivne slovenske narodne sile v delu za gospodarstvo in socialno in s tem posredno za nacionalno utrditev naše severne meje! Tu čaka nešteto cestnih in drugih gradbenih del. Tu čaka problem prirejanja obsejnih posesti, problem ureditve dvostanovstva, problem rešitve stotin naših slovenskih kmetij pred katastrofo. Sistematsko delo v tej smeri bo stotinam in mor- darskim našim ljudem odprlo možnosti za obstanek doma! Ustvarimo ob meji trden in samozaveščen, narodno zaveden kmetijski etan, ki bo najboljša obramba države, ki bi začela mejo kedaj goreti. A to delo se mora pričeti nujno, ne pa — kakor običajno — začeti misliti na te probleme šele, ko bodo tisoči zopet začeli oblagati borze dela.

V. S.

Ropar Koder priznal vse zločine

Davi so ga odpeljali v Kalše na Pohorje, kjer je bil ustrelen posestnik Ačko

Maribor, 24. septembra. Razbojnik Jože Koder je na varnem. Kakor smo že poročali, so ga prijeli orožniki na Primorskem. Več mesecev so ga iskali, na vesti ima številne težke zločine, ob aretaciji je priznal 24. v. v. V četrti so ga zasliševali ves dan na orožniški postaji v št. Vidu pri Stični. Koder je pripovedoval o svojih zločinih pod hudo zelo mirno, kakor da pripoveduje o južnih dejanjih. Orožniki so poklicali več prijateljev iz št. Lovrenca, kjer je Koder pred tedni izvršil velik vromar smrtno nevarno ranil Ivana Ostanka. Vsa Dolenjska se je odzvala, ko se je bil Koder razvedel, da je ropar Koder v rokah orožnikov s Primorskem. Koder je bil opremljen z modernim vromarskim orožjem. Svoje zločinske poseje je opravljal vedno oborožen s samokresom. Njegova zadnja zveza je bil posestnik Roman Ačko iz Kalše na Pohorju.

Večera dopoldne so Koder pripeljali v klenjenega ob spremstvu orožnikov v mariborske zapore. Popolnoma sta bila soočena Koder in njegov prijatelj Meštrovič Pintarčič. Koder je prošil Pintarčiča, naj ga ne obremenjuje. Pintarčič je odgovoril, da ga bo že »sonal« in upa, da tudi Koder ne bo njega »noter tlačil«. Koder je tudi v Mariboru ponovil vsa priznanja, ki jih je izrekel že v št. Vidu. Priznal je, da je v Jelenčah odnesel posestnika Greifu 24.6000 din. Denar je razdelil med svoje pajdase. Ostalo mu je samo okrog 8000 dinarjev, katere je zapravil s Pintarčičem. Na Ptujski gori so aretirali Pintarčiča, Koder je pa pobegnil na Dolenjsko.

Davi so Koder odpeljali v Kalše na Pohorje, kjer je bil ustrelen posestnik Ačko. Koder je glede tega umora priznal samo

to, da je začel streljati, ko je nekdo ustreli pri hiši, v kateri sta prebivala s Pintarčičem. Krogi je začela Ačica v čelo.

Izmed številnih zločinov, ki jih je Koder priznal, je bil tudi roparski napad na nekoga ostanka v Sušici pri Krki. Z nekim Lukanom, ki mu je bilo ime Anton, je vdrl v stasovsko hišo in zahteval denar. Starček je stopil k oknu in preden se je Koder zavedal, ga je obšla kri. Starček je vzel iz skrinje dolg nož in je mahnil po Koder. Razbojnik Koder je stasica nato udaril s revolverja po glavi, mu vzel denar in mu še pogladi kroglo v glavo preden je zapustil oropano stasovsko hišo.

Koder je tudi pripovedoval, da je začel zločinsko življenje na veliko po vsemem vromaru v Trzinu na Štajerskem v hiši kmetice Greife. Ko se je spoznal s Pintarčičem v mariborski kaznilišnici, se je po odločbi, da se bo ves spopustil zločinskemu poslu. Dramatično je bila aretacija roparja in mornarice Koder. Orožniki so ga ujeli v zidanišču. Ves dan se je Koder potilal po št. Vidu in je danal za prijace v gostilni Dekater. Med tem so bili orožniki obveščeni o stasovnem tuju. Komandir Golob je postal dve potrajali proti Dekaterju gostilni Družba se je tedaj že napotila proti zidanišču Franceta Ostanka v Števan. Podnarednik Fran Kovačič in Ignac Stuma sta prenesla družbo in Koder, planila sta v zidanišču in Koder se ni ulegel več braniti. Mogel je zagrabiti samo še za svoj revolver, a bilo je prepozno. Orožniki sta ga zgrabila. Koder je imel pri sebi 50 patron.

Zavarevalnico je opeharil

Maribor, 24. septembra. Letos meseca marca je prišel 44 letni upravitelj Jože Sedler iz Doga v prostoro Gospodarstva in zavarevalne zadruge »Dravica« ter dal, da je tajnik »Društva Spilavcev« v Mariboru in da ima nekaj članov, ki bi se radi zavarevali pri omenjeni zavarevalnici. V pisarni Drave so mu dali zadnje pristojnice in formulirje ter mu obljubili tudi primerno provizijo, če bo dobil nove člane. Molčakar je s tiskovinskimi odličji ter se čez nekaj dni vrnil. Molčakar je oči šop prijatelj, ki so bile v rodu zapeljivo in podoben. Kot nagrado so mu dali 700 din. Ko so ga postali nove članke ter jim bili dani vsi potrebni papirji, so ga Molčakar, da je »Kupčija Družba spilavcev« zavarevalno družbo opeharil. Podvzovanje se dogajalo, da je »Dravica spilavcev« in »Društvo spilavcev« in da sploh ne obstaja več.

Vsa zadeva se je končala pred našim kazenskim sodiščem mariborskega okrajnega sodišča, ki je Jože Sedlerja obsodil na leto dni in 3 mesece strogega zapora ter na izgubo častnih državljanov pravic na dobo 3 let. Razen tega mora povrniti škodo v znesku 800 din. Sedler je predložitelj a. o. a. dr. Duma, priobčena sta bila a. o. a. da Duma in Sedler, obtožba pa je zastavljena obtožba obtožbe dr. Koderja.

Družba za »Zavarevalno« shled

Telovadni urnik Sokolskega društva Maribor matica

Oddelki	Poned.	Torek	Sreda	Četrtek	Petek	Sobota	V telovadnici
Clasi		20-22		20-22			Realna gimnazija
Clasi starejši		19-20-30		19-20-30			Klasična gimnazija
Clasičnice	10-30-21			19-30-21			Realna gimnazija
Moški marščaj od 16.-18. let		19-30-20		18-30-20			Klasična gimnazija
Moški marščaj od 14.-16. let	18-19-30			18-19-30			Realna gimnazija
Zenski marščaj od 14.-16. let	17-45 do 19-15			17-45 do 19-15			Klasična gimnazija
Moški deca od 11.-14. let		17-45 do 18-45		17-45 do 18-45			Realna gimnazija
Moška deca od 7.-11. let	16-17-30			16-17-30			Cankarjeva šola
Zenska deca od 11.-14. let	17-30-19			17-30-19			Cankarjeva šola
Zenska deca od 7.-11. let	16-17-30			16-17-30			Cankarjeva šola
Deca do 7. let	16-16			15-16			Cankarjeva šola

Posivamo vse telovadeče članstvo in ono, ki sicer ni obvezano telovaditi, a to želi, da se javi v telovadnicah ob navedenih urah. Vpisuje se pri vaditelju. Starše, ki imajo deco v naših oddelkih, prosimo, da jo pošiljajo ob določenih časih spet redno k telovadbi.

Vse telovadece opozarjamo, da se sprejemajo novi telovadeči samo do 1. decembra t. l., zato naj se že sedaj javijo v telovadnicah. Prihodnji sprejemi v telovadnicah bodo šele 1. aprila 1939.

Zdravo!

NACELNIŠTVO SOKOLA MARIBOR MATICA.

Mariberske in okoliške novice

— Električno omrežje za mesto Maribor in okolice občine bo odklopljeno v nedeljo 25. t. m. ob 6. do 8. ure jutraj.

— Nastop sokolskega oddelka Maribor-matic v Kamnici bo 25. t. m. ob 15.30 na travniku pri Dolinskih drevinah poleg oddelka na Mariborski otok. Zbor za članstvo in naraščajo ob 13.15 v Narodnem domu, odkoder bo šla povorka v Kamnico. Po možnosti naj pridejo vsi v slavnostnih krojih. Vozil bodo tudi avtobusi z Glavnega trga od 14. ure naprej. Vabljena so tudi vsa ostala sokolska in nacionalna društva, da sodelujejo pri nastopu. Skušnje v vajah za vse društva so v nedeljo 25. t. m. ob 10. uri na letnem telovadišču matičnega društva.

— Sokoli jezdeci: Zbor za vse člane jezdenega oddelka bo jutri pred Narodnim domom ob 13.15. odkoder odkorakamo v povorki v Kamnico k nastopu. Zbor obvezen za vse! Zdravo! Nacelnstvo.

— Tezenske novice. Maistrova ulica dobiva lepico. Mesarski mojster Franež Franjo ml. je nadzidal svojo hišo za eno nadstropje. Tako a. sedaj v Maistrovi ulici od križišča Ptujске ceste do postajališča prav lične zgradbe razen Marinovega dvorišnega poslopja, ki bo pa deloma odstranjen s studentem vred, ko se zaključijo pogajanja glede vodovoda in bo Maistrova ulica ne le ena najširših, temveč vsaj do postajališča od križišča na Ptujski cesti ena najlepših ulic.

— Ganglova drama »Sine« na tizenem sokolskem odru. V seznamu iger, ki jih bodo v letošnji sezoni uprizorili naši sokolski diletanti, je kot druga na vrsti Ganglova drama »Sine«, ki bo podana v režiji br. Reboja v soboto 1. oktobra in v nedeljo 2. oktobra. Uprizoritev suma zahteva mnogo truda za naša diletantske igralske družine, katere pa upamo, da bodo naši diletanti, ki žrtvujejo vaje večer za večerom prav srečno prebrodili saj so posamezne vloge v rokah naših najboljših moči.

Moderna kuhovina

dospela! Pocenli! Oglejte si neobvezno!

PETER SEMKO, Gosposlav ul. 37.

— Odvratna predstava se hizza. Se en teden in gledališki hram odpre vrata novni sezoni. Zato je te dni zadnji čas odločitve za abonma in za lažjo izbiro sedežev, kakor pa zadnji dan pred otvoritvijo.

— Sedelci za abonma so še na izbiri v parterju, ložah, na balkonu in na galeriji. — Predstojništvo meštice policije v Mariboru ponovno poziva vse lastnike orožnih listov, ki še niso plačali predpisane banovinske takse na orožje za leto 1938, da to storijo takoj, najkasneje pa do 1. oktobra 1938, ko poteče rok za plačilo te banovinske takse. Lastniki orožnih listov, ki ne bodo plačali takse do 1. oktobra 1938, bo predstojništvo najstrožje kaznovalo po določilih tozadevne uprave kazenskih predpisov.

— Srečni odbor JNS v Mariboru opozarja članstvo na zborovanje mladinske organizacije JNS, ki bo prvič ob 20. v spodnji mali dvorani Narodnega doma in poziva članstvo, da se zborovanja udeleži.

— Omladina Jugoslovanske nacionalne stranke za mesto Maribor obkrojuje drevo ob 20. v mali dvorani Narodnega doma. Članstvo stranke. Politiko poročilo bo podal narodni poslanec g. Milan Murvije iz Ljubljane. Vabjeni vsi somišljeniki nacionalne misli. Za odbor OJNS v Mariboru: Žigec, podpredsednik.

— Z rolo v stroji je prišel po nesrečnem nastopu vinčar Matija Svajner iz Dragobove pri sv. Marjeti. Pri pripravljaju mola mu je steklasti stroj odgrgal kaselec deca, robe. Prepeljali so ga v bolnico.

— Polje mu je odgrlo. V bolnico so pripeljali 25letnega delavca Ivana Mustera iz Počehove, ki je bil uslikan kot čuvar v Halbertovem vinogradu. Pri preizkušnji stare lovške puške se mu je ista sprožila v roki. Naboj je raznesel cev in je pri tem zadobil Mustera kajne poškodbe po glavi, doblim mu je z leve roke odtrgal palec. Nenevarnega so mariborski reševalci pripeljali v bolnico, kjer so mu zdravniški nudili prvo pomoč.

— Klopca smemo je zgorila na bivilom Rosenbergovem posvetu v tiskini Betnovske ceste. Slama je bila lež pekovskega mojstra Antona Rebergerja iz Betnovske 43 in (tip lastnik) smol potokovskega ognja okrog 300 din škode. Mariborski gasilci so ognj pogasili in s tem preprečili polno katastrofo, ki bi bila strel lahko nastala.

— Štirje delavci strunjavili s 7 m visokega lesenega stavebnega odra v Kežarjevi ulici. Dočim so tiste odseki le manjše poškodbe, si je mlinski pomočnik Akko Kart poškodoval desno roko in ima tudi notranje poškodbe. Odčim je bil v domo odveč. Lo avtomobilski naključje so je teden zavešali, da ni padlo do tiste narač.

— »Weingartenbesitzerje«. Tukajšnja Delavska politika poroča v št. 95: »Zakaj je grozdje tako drago?« Maribor leži takorekto v osrčju s trte obraslih gorik, ki so zlasti letos neverjetno polne grozdi. In vendar je grozdje letos dražje kot je bilo druga leta. Iz vinogradov ga prodajajo lastniki po 4 do 4.50 din. V raznih delikatnih trgovinah pa stane kar 8 din kg, torej ga prodajajo s 100 odst. pribitkom na nakupno ceno. To je gotovo ne samo pretirano, ampak precej odušero. Oblast bi morala za grozdje določiti cene, da prekupeci ne bi mogli po mili volji guliti konzumenta. Sploh je pa tudi cena grozdi pri producentu previsoka. V Dalmaciji in Vojvodini je grozdje že davno po 2 din kg, pri nas pa ga »Weingartenbesitzerje« odprodajajo po 4 do 4.50 din. Zakaj? Ali ima vinčar kaj od tega? Nič! Pač pa ogromno profitirajo »Weingartenbesitzerje« ki si na ta način lahko privoščijo mnogo-kaj, kar si navaden smrtnik ne more privoščiti. Vina gotovo ni mogoče tako drago prodajati kot se prodaja grozdje. Davkarja pa ceni odnos vinogradov po pridelku vina in gotovo ne upošteva, kako ogromen je lahko zaslužek pri prodaji grozdi, ki se ne samo drage prodaja kot vino, ampak odpade tudi vsaka nadaljnja režija, ki je v zvezi s stiskanjem mošta in proceduro, dokler iz mošta postane vino ter vkletnjem vinskega pridelka. Vsi ti razlogi govorijo za to, da se naj cene grozdi znižajo. Kaj pomaga propaganda, kot je teden grozdi, ki ga nameravajo organizirati tudi pri nas, če si pa širši sloji ne morejo privoščiti sadu, pod katerim se letos, skoro bi človek rekel, lomijo trte.

— Poroke. V Mariboru so se te dni poročili: Anton Sovine kni Justina Pukmeister, Franc Hagendorfer in Marija Adam, Karol Ledinek in Ivana Ajdič, Franc Jugović in Angela Klobučar, Nemec Ivan, posestnik, in Kovačič Amalija, delavka od Ljutomer; Horvat Anton, kmetič sin, in Rihar Katarina, želarska hči, od Kapele; Sme Jakob, kovač, in Artnik Marija, tovarniška delavka, od št. Pavla pri Prebrodu; Saksida Ivan, predilec, in Hainz Amalija, napeljavka, Kričevina 13; Rebernak Anton, sofer in Cernač Neža, kuharica, Prečna 3; Pieber František, mizar, in Filser Marija, hči posestnika, Loška 5; Mohorič Vladko, organist, in Lamut Marija, posestnikova hči, iz Zreč; Blechinger Erh, zasebni uradnik, Slov. Konjice, in Laurič Jožefina, prodajalka, Pobrežje; Kreslin Tomaž, mesarski pomočnik, in Kosi Matilda, navijalka, oba v Studencih; Pak Jožef, delavec, in Puchmeister Rozalija, tovarniška delavka, oba na Pobrežju; Čížek Maks, predilec, Jezdarska 8, in Filipič Zofija, tkalka, Studenci; Kopsa Franc, predilec in Vihor Jožef, kuharica, oba na Pobrežju.

— Poškodbe je podlegel 36letni hlapec Jožep Koder iz mariborskega sreza, ki je pred dnevi padel pod težko naložen voz, ki mu je šel čez noge in je dobil tudi hude notranje poškodbe. Kljub skrbni zdravniški negi je Koder v bolnici umrl.

— Zaradi ponarejanja podpisov na mešici je mariborski mali smat obsodil 62-letno zameznico Alojzijo Flohi iz Maribora na 4 mesece zapora in 3letno izgubo častnih državljanov pravic, 50letnega železničarja Alojzija Roškarja pa na 8 mesecev zapora ter na triletno izgubo častnih državljanov pravic, ker je nagovarjal Plohiho k podpisu menice.

— Drevo gode zagorelo na Griču žarnice, ki bodo črpale energijo električne vetrnice. Ta naprava je ameriški izum in je naš Grič dobil prvo napravo te vrste v Jugoslaviji. K takhi hišni električni centrali na veter se lahko priključijo tudi druge napeljave: radio, ventilator, stroj za pranje itd. Naprava je montirala ugledna tukajšnja tvrdka Domicelj.

— Celu skladišče ukradenih jabolk so odkrili orožniki pri posestniku Anid Lovrenčičev v Spodnjem Dupleku. Kradlja je tročlanska tatfinska tolpa, ki je hranila jabolka pri Lovrenčičevih. Pri hišni preiskavi so našli 800 kg jabolk v vrednosti nad 2.000 din.

— Mesarski strokovnik tečaj. Mariborska poslovalnica zbornišnega obrtnopospeševalnega zavoda priredi strokovni tečaj za mesarske in klobasičarske pomočnike iz mesta in okolice. Prijavitelj se je treba v dopoldanskih urah v obrtnozadružnem nadzorstvu na sreskem načelstvu, kjer se dobe tudi nadaljnja pojasnila. Tam se sprejemajo prijave tudi za knjižnovodski, mizarški, risarski in računski tečaj.

Mariborska beleznica

Kine Uniser: Vzorni soprog. Gradnja kine: Gospodarji viharjev. Belarne lekarnar: Maverjeva v Gosposli in Vavpotova na Aleksandrovci. Bravljene življene: Jutri pop. velik telovadni nastop Kladarskega Sokola. — Dones dop. v Narodnem domu predavne g. L. Modica iz Ljubljane o narodnem socializmu. Pričetek ob 10.

Pohorje — granitni otok slovenskega Podravja

Iz pripovednega vrelca „zlate dobe“ starih Pohorcev, ko so jih še strašili medvedji

Obmejna ozemlja imajo neko posebno privlačnost za vsak narod neprecenljivo vrednost. Kulturne ploskve so to, kjer se ali bi se morale stikati vse niti narodnega hotenja v enotno manifestacijo skupne težnje do življenja in napredka. Na obmejnih tleh ljudske tvornosti najbolj do veljave, v neposredni bližini sosednjimi deželami mora vsak narod tudi na zunaj obeležiti veličino in moč svoje sposobnosti. Vtis, ki jih prejme popotnik ob vstopu v državo, občudovanje, ki ga ponese s seboj ob povratku v domovino, prihaja na mejnem ozemlju vse bolj do veljave, in znanje lice zamenjanih pasov je največkrat odločilno za sožitje sosednjih narodov.

de, pograbil koža in izgini z njim v to. mnu.

Ob deroci Oplotnici so knęzi Windischgrätz postavili l. 1857 trinajst velikih žag, zgradili drvo in lepo vozno cesto, ki je stala nad 50.000 gld. 800 do 1300 drvarjev je spravljalo les iz mogočnih gozdov v dolino. »Klavža« nad Lukancjo je ob povodnih nosila les po vodi dalje.

Mislilja na zapadnem pobočju Pohorja zbirala številne gorske potoke in v strmih padcu dere k izlivu.

TOD JE BIL PRED STOLETI NE-NAVADNO ŽIVAHNO

Velike črede govedi so prignali kmetje iz dolin na pašo po gorskih goščavah, v

cerkvice, v globoki rupi vsh Pohorja, kjer je hudič odtrgal vršac, pa leži še danes skrivnostno črno ali Sentlovrensko jezero.

Pitva jezera vrh Pohorja so nastala na uleknjenih tleh, kjer voda ni našla v nepropustnih tleh odtoka. Na dnu se je nabrala, šota in ker je črna, se vidijo ljudem jezera zelo globoka. Ljudski glas ve povedati, kako sta v črnem jezeru na Planinici utonila dva vola v teleh. O volih ni bilo ne duha ne sluha, jarm je pa prišel čez nekaj časa v Bučarjevem studencu ob gornji Dravinji na dan. Pripovedka pravi, da biva v jezerih povodnji mož. Če vrže kamen v vodo, naredi zelenec burjo. Ako po jezerih poka, je drugi dan gotovo dež. Pravi, da je bilo Ribiško jezero prej na vrhu gore Sv. Urše. Ko so postavili zgoraj cerkev, je zvon pregnal jezero, ki je zavlekel jezero na Veliko Koprnico, ki je segel glas zvona tudi sem, je vodomec zagrabil drugo jezero ter ga potegnil tja, kjer je še danes.

O NASTANKU SKRIVNOSTNEGA ČRNEGA JEZERA NA PLANINICI

Je ostala Pohorcem naslednja pripovedka iz davnih dni:

Sredi temnih gozdov na Planinici je ime. la bogata vdova, Jera Hudovolna svoj grad. Vsenakrog je bilo v cvetju in zelenju, na veliko radost zale hčerke, prelepe Rozalke. V ubožni hišici nedaleč proč je bivala siromašna mati s hčrko Milico in sinom Ivanom. Ko je prišel Turek v deželo, se je moral Ivan posloviti od doma in Rozalke, s katero se je proji volji bogate Jere rad sestajal. Po junaških bojih s Turki se je Ivan vračal na Pohorje. Pred domom ošabne Jere je slišal, kako se vdova huduje na tujca v zeleni obleki, z debelo glavo, klobukom s širokimi kraji, zelenih las, razmršene brade in groznega pogleda. Bil je povodnji mož, ki je prosil vdovo, košček kruha. Jera ga je naglala, češ, da raje da kruh žabam kakor beračem. Tujec — povodnji mož je odšel, prišel je pa masčevanje. Na poti proti koči je ustavil Ivana in mu dejal, če hoče kaj zaslužiti, naj pride na praznik Marije z volji k jezeru ob viru Mislince. — Imam zate vožnjo, ki bo vsem beračem pomagala! Je pristavil in izginil.

Doma je našel Ivan na smrt bolno mater. Po nekaj dnevih je zbolel še sam, svetel zarez je bil, ko ga je dvakrat skrivaj obiskala Rozalka. Na rojstni dan Mater Božje se je spomnil dane obljube, čeprav se bolan je šel z volji k jezeru. Tam ga je čakal zelenec, zbil iz hladov v hrib. Le s težavo je šlo dalje, povodnji mož se je sam uprl v vozilo. Tik pod vrhom so volji omagali, zelenec je kričal. Ivan je

čó vode in na sončni trati je našel krajčo — kačo, ki je spala. Kronica je ležala poleg nje. Vitez je vzel meč, ga zavihtel in odsekal kači glavo. Vzel je krono in hitel s njo k bregu. Toda — o groza! Na pobočju ga je čakalo vse živo kač, ki so stemale proti njemu dolge vrstove ter glasno sikale. Da bi jim utekel, je vitez skočil v Dravo in hotel splavati na drugo stran. Toda kače so ga dohitale, se mu ovile okrog telesa in ga potegnile na dno, kjer je utonil. V Ljubljanskem gradu je zavladala velika žalost, ko so zvedeli o tragični usodi mladega viteza...

Zeleno Pohorje je bilo v preteklosti večkrat deželno

NENAVADNIH UJM IN VREMENSKIH POJAVOV

Siloviti vrtinci so v l. 1303 do 1307 napravili po pogorju neizmerno škodo. L. 1315 se je večkrat utrgal oblak, naslednje leto so strašne povodnji razdejale obdelane doline v podnožju. Pomladi 1333. je nastopil tak mraz, da je več živine in nekaj ljudi zmrazilo. L. 1342 je snežilo do srede maja, poleti so se vrstile povodnji in orkani. L. 1347 ni dozorelo zaradi mrznega poletja ne grozdje ne sadje, izredno slabe letine so sledile v l. 1385, 1560, 1764, 1765, 1766 in 1781. L. 1740 je ležal še ves maj sneg na Pohorju, ki se drugače že zgodaj izmehi bele kape. Vode so bile pod ledom, od 9. oktobra do pomladi se zemlja ni otajala, trgatve sploh ni bilo. Leta 1791 je bilo pomladi tako mrzlo, da so 7. maja kurili po hišah. L. 1802 je 16. junija zblila toča v okolici Maribora in Ruš vse do zadnje bilke in tlem. Dne 15. julija 1803 je Drava narasla kakor še nikdar prej. Trikrat spet je pustošila toča l. 1845 po Mariboru, 26. junija 1900 se je pa utrgal nad Vitanjem oblak in strašna povodnja Hudinje in Jesenice je povzročila številne usade, razdirala mostove, mine in žage ter odnesla velike množine lesa.

Pred sto leti so strašili po Pohorju še volkovi, medvedje in druge zveri, ki so danes že izginile. Stari Pohorci so vedeli marsikaj povedati

O DOZIVETJI HZ MEDVEDOM KOSMATINCEM

Kocasti mrmrač je zahajal poleti na njegove smukate oves, ubijal je pa tudi živino. Prišelci na ovsevo njivo se je medved vselej, smukal zrnje s klasja in drsal po zadnjici nizdol. Ko je prišel do kraja, se je skobacal znova na vrh ter ponavljal to in tlači žito toliko časa, da se je hastil. Prebrisan pohorski kmet je nekot skril na kraj strme njive dvokolič, jo prekril s slamo in narahlo privezal h kočici. Kosmatinec je prišel, zlezal nič hudega slutec na vozček, vez se je utrgala in medved je zdrvel na dvokolič v globok prepad.

Pohorski lovec je bil nekot priča, kako sta se dajala medved in mrjasec. Neresec je bil zarit v blato in listje ter se z ropom otepal mudi. Pritalac je medved in ščegetal mrjasec. Vselej kadar se je prah pognal jezen za njim, se je medved umaknil na debele bukeve. Pri tem je stopical po suhih gobah na deblo kakor po

Knjiga vsebuje:

1. GRAFOLOGIJO,
2. PSIHOLOGIJO,
3. HIPNOTIZEM,
4. HIPOMANTIZEM,
5. FENOMENOLOGIJO,
6. ASTROLOGIJO,
7. SPIRITIZEM,
8. SANJE,
9. 200 FOTOGRAFIJ.

Knjiga je tiskana v hrvatskem jeziku. Knjiga se pošlje takoj!

Cena 30.— din.

Denar naj se pošlje na ček. rač. 17.455

KARMAH UPRAVA ŽALEC

stopnicah. Ko se je to večkrat primerilo, je lovec skrivaj podrezal gobe na debelu in medved je bežal spet pred nerescom, teledni na tla. Divji prašič ga je obdelaval s čekani. Medved jo je strašno skupil.

Takšno je bilo Pohorje v preteklosti. Slej ko prej biva na njem zdrav, nadvse pošten slovenski rod, ki je kljub nezaupljivosti do dolincev vendarle gostoljuben. Tujski promet se je na pohorskih slavnih zadnje čase tudi pozimi zelo razvil, stari ljudje se pa z grenkobo v srcu spominjajo časov, ko je bilo prilik za zaslužek krog in krog pogorja še vse več kakor danes. Pohorec je nerad zapusti rodni svet, kako težak je njegov kruh, pričajo mezdna gibanja minlih dni v velikih kamnolomih pri Ribnici na Pohorju. Ostali so po Pohorju še zmernost zvesti temnozelem gozdovi, ki človeku, naj se blizu pogorju odkoder koli, tako prijazno božajo oko. V njihovi senci, v umnejšem sadjarstvu, vinogradništvu, poljedelstvu in živinorjavi, v neposredni industrijski okolici bodo mlajši pohorski rodovi ućakali še lepše čase, čeprav bodo izmed mnogih starih navad izgubili terice iz pohorske vesti, zašli zadnji kolovrat med ropotijo v podstrešja.

Starodavno pohorsko žegnanje pri Sv. Anehu (1249 m)

Slovensko Podravje, utesnjeno v današnji obseg, od Dravograda do Središča, je bilo že od nekdanj torišče narodnostnih trenj. Po zemlji, kjer so se ućomili naši javni predniki, je tujec iskal oporo za svoje prodiranje na jug in skušal prikazati ta svet kot svojo davno last. Toda zemlja in ljudje v porečju naše Drave so dajali svoji okolici preočito vnanje lice slovenstva, ki ga še tako spretno pero ni moglo zabrisati. Kakor pasoce se črede ovac raztresene vasice naših lipih Slovencev, ki go še tako spretno pero ni moglo zabrisati. Kakor pasoce se črede ovac raztresene vasice naših lipih Slovencev, ki go še tako spretno pero ni moglo zabrisati. Kakor pasoce se črede ovac raztresene vasice naših lipih Slovencev, ki go še tako spretno pero ni moglo zabrisati.

številnih drvarskih kočah so živeli pastirji ob koruznih žgancih in mleku. Velike množine lesa so šle leto za letom v doline. Kmetje so naložili drva na tako zvane »žlajfice«, jih zapeljali po strmih poteh v doline in nazaj grede prodali zadnji komec žlajfov za »pajkelce« tobaka ali »maselce« vina. Pohorski drvar »olcar« je preživel večji del leta v planinah in v tej »zlati« dobi zaslužil lepe denarce. Padalo je drevje po košatih pobočjih, neštivilne žage so pel, ob šumečih potokih. Znamenite pohorske riže so dovajale les k sploviščem in ko še ni bilo koroške zelenice, je 700 do 800 pohorskih šajk ali plitk, pa 1100 do 1200 splavov lesa plulo po Dravi nizdol. Kakor dimnikarji črni voznički so poticali z bičem ob svojih kripah z ogljem, s katerimi so zalagali plavže in velike fužine na podnočju pogorja. Cela vrsta stekla je dajala zaslužila Pohorcem. Poleg gozdarstva je nudilo Pohorcem že od nekdanj kruh delo po kamnolomih.

ZE STARI RIMLJANI SO POZNALI SLOVITI POHORSKI GRANIT

Iz pohorskega zrnjaka so postavili mnoge svoje spomenike in stavbe, v Vitanju, Konjicah, Slov. Bistrici, Hoćah, Rušah in Slovenjgradu so imeli Rimljani naselbine, ostanki njihovih spomenikov in vil so se našli celo visoko pod vrhovi, kjer so najbrž nadzirali delo po kamnolomih in letovali.

Kako je poznal Pohorec od nekdanj svojo zemljo, priča zgodnica o nastanku Slovenske Kalvarije pri Mariboru. Ljudje so vedeli, da so mnogi vrhovi Pohorja iz granita, prijazni griček s cerkvico Mater Božje ob Dravi je prav tako iz granita. Pripovedka pravi, kako so v starih časih živeli bogati Mariborćani razkošno in razuzdano. Da bi mesto kaznoval, ga je Stvarnik prepuštil hudiču. Vrag se je naglo podvzval iz pekla, se pognal na Pohorje in mu odkril cel vršac. Med bliškom in gromom je vrag v stružni temni noči zadel granitni vrh na pleča in drvel proti Mariboru, da bi še pred potnočjo došel

Jezero pri Sv. Troh kraljih

zagrabiti voke na noge, pa so mu ti ostali v rokah. — Nič ne de, le strahni jih doma pod »črno« maslo, to bodo prav prišli! Je dejal kosmatinec. Dosegla sta vrh in Ivan je odšel k domu ne da bi se smel osrediti.

Nastala je strašna noć, grom je stresal zemljo, ploha je plahila je udarjala ob stebre, ko je Ivan preplašen prispel v koč. Skoro so v ognjenem žaru zablisteli vrhovi, pogorjele je domačija bogate Jere. Izgubilo je bivališče na Planinici, na nje ga mesta se je pojavilo črno jezero s tolikimi zalotki, kolikor ogen je imelo stanovanje vdove. Masčevani zelenec je ugrabil tudi Jero, hlapci so se z Rozalko zaleteli na Ivanov dom. Ko je nova krušna mati Rozalka hotela vreti volovske roge na ogenj, so se usuli iz njih svetli celini. Vsa družina si je postavila nov dom v toplejši dolini, Ivan in Rozalka sta se vzela in zagospodarila sročno. Črno jezero na Planinici se še vedno blešči, mrzlo je in samotno, v njem ne plava ne riba, pri njem ne poje ptica. V samotni vodi biva povodnji mož, prikupil se mu, če vrže vanj kos kruha, gorje pa, če mu skališ vodo. Masčuje se in ti pošlje strelo, povodnji in točo...

Da bi Dravo čim više k Dravogradu vzpogodili za splave, so že l. 1818 izstrelili in iztrebili na najnevarnejših mestih nad 15.000 kubičnih metrov kamenja. Pod pohorskim vznožjem je bilo v Dravi več nasipov, plitvih oćetev, ki jih je reka ob vsaki povodnji preplavila. Edini Felberjev otok pod Kamnico v izmeri 11 ha je ostal na suhem. Bujna ljudska domišljija je ohranila staro

ZGODECO O FELBERJEVEM DANAS-NJEM MARIBORSKEM OTOKU

kjer stoji sedaj lepo kopaljšče obdravske prestonice. Na otoku je bilo nekdanj silno mnogo kač, ki so imele svojo krajčico. Kraljićina kronica se je svetila v prekrasnih dragih kamnih. Lepa hčerka limbućkega graščaka bi rada imela kronico zase in ko jo je nekot poprosil mlad vitez za roko, mu je krasotica dejala: — Tvoja hčrka, če si dosti pogumen, da vzameš kačo, krajčico na Felberjevem otoku, dragoceno kronico in jo prineseš meni. Pogumni vitez je takoj opasal meč in odrinil k Dravi. Srećno je preplaval dero-

Slap Lohocice — pohorski Vintgar

tja in vzgel kamen nćije mesta v Dravo. Voda bi se tako zajela in zablila mesto, neštivilno duš bi pograbil s seboj v peklo. Vrag je pristopil v dolino, pojemale mu če sapa in se je moral odpotiti. Kje je odločil mogoćno skalo, je pristopila k njemu svetlobela žena velićastne postave in ga pobarala, kaj nosi, kam je namenjen. Vrag se je prestrašil — spoznal je Mater Božjo. V mestnem zvoniku je udarila ura potnoći — hudićev trenutek je bil zamujen. Grdo je zaklel, se pobral v peklo — odlomljeni kos, vrh Pohorja, je oblezel sredi polja. Glas o rešiteljici Mariji se je naglo raznesel po Mariboru. Hvalečnega srca so prebivalci na skali — sedanjí Slovenski Kalvariji postavili Materi Božji

Ljudje na zatožni klopi

Prićam se ne sme oćitati, da lažejo — Mladolentniki, ki krađejo staro železo

Ljubljana, 24. septembra. V sobi št. 28, okrajnega sodišća, ki ji pravijo »špetircimer«, se vrste razprave kakor na telećem traku. Pred vrati te sobe v pritlićju sodne palaće je vćasih na ravnotni gneć. Priće in obtoženci z zagovorniki se živahno pomenkujejo in tudi razburjajo. Razburjanje pa doseže vrhunec v tej mali razpravni dvoranići, kadar pridejo na vrsto priće. Razumljivo, saj je od priće vse odvisno. Prav za prav vse ni odvisno od priće, čeprav je večina obtožencev takega mnenja. Priće sodnik verjame ali pa ne verjame. Nikjer ni zapisano, da je obtoženec že rešen, če ima »dobro« priće. Prića se lahko moti in v najboljšem primeru subjektivno po resnici prića. Sodnik odloći na podlagi zaslićanja vseh prić in na podlagi zagovora ter spisov, na kateri strani je pravica. Vse je torej odvisno od sodnika.

Odmeve preprićev med prićami v špetircimeru vćasih slišimo celo v sobi št. 79, kjer so razprave okrajnega sodišća. Pa ne da bi mislili tćdo, da se vpićje in prerkanje sliši dejansko iz prvega v drugo nadstropje. Odmevi, ki jih imamo v mišlih, so tožbe zaradi razlićjanja ćasti. Obtoženci nimajo vsi dobrih živcev. Ko ta ali ona prića izpoveduje kaj neugodnega, se nekateri zelo razburjajo in glasno protestirajo. Sodnik jih opominja na red, potem jim zagrozi z disciplinsko kaznijo in to navadno pomaga. Vsi razburjivci seveda ne vedo, da se ne sme prić oćitati, da laže. Lahko se reće, da prića ne govori prav, da je bilo drugaće, da se prića moti, da ni resnica, kar govori. Oćetel, da prića laže, je pa že prestopok zoper ćast.

Ali bi vse priće, ki jim obtoženci vpićo sodnika oćitajo, da lažejo, vćizile tožbe, bi se delo v pisarnah okrajnega in okroćnega sodišća povećalo najmanj za 50 odstotkov. Zgodi se pa tudi, da prića takoj zahteva protokoliranje žaljivke in tako se je zgodilo s šćerjem Antonom J.

J. se je moral zagovarjati na okroćnem sodišću zaradi prestopka zoper ćast, ki ga je zagrešil na okrajnem sodišću. Obtožnica ga je doćila, da je 19. maja pri razpravi, v kateri sta se tožarita neki Avbet in neki Gmšć, nahrućili Ljotko Jelovćevo, ki je pod prićego prićala, z besedami: Neresarnica, ali si upate lagati tukaj, ko ste prićegili!

Obtoženec je javno izrekal nekaj neresarnice glede ućradnega postovanja priće, to ućtegne škodovati njemu ćasti in ugledu ter je prićo javno ćali. Dokazi so bili na mudi pred sodnikom, obtoženec je priznal, da je izrekal žaljive besede, razburjen je bil, a je obćevalo svoje dejanje, zato so mu odmetali najtanjšo kazen 10 dni strogega zapore in 60 din dnevne kazni.

POGLAVJE O MLADOLENTNIĆIH

Ćedenje već je mladolentnićov na zatožni klopi. Većina se jih zagovarja zaradi tatvin. Razsapani in laćni mladolentnići prosijo po hišah in na skrajnj tćdi po vseh glavah ljubljanskih ulicah. Nekajere samo glad potene na ulico, nekateri maćejo v družbo sloćencev v letih, ko se vabijo v mladih fantih pustolovstva. Mladi. Stareji

zloćinci jih ćakajo dobe v svoje kramplje. Mnoge zapeleje prilika. V Ljubljani je prećoj prećupćevalcev s stariim železom, mladil izgubljenic ćaćno z nabiranjem starega železa ter konćajo s tatvino starega železa. Zanimivo je, da je većina mladolentnićov, ki so bili v zadnjem ćasu obsojeni pred okroćnim sodišćem, kradla železo. V spominu nam je še cela tolpa mladih fantov in deklet, ki je bila dobro organizirana in je kradla celo krste na pokopališču.

Znaćilna je bila izpoved nekoga mladolentnića, ki ga je sodnik vprašal, zakaj je pobećnil od moćjstra in začel kradati. Fant je izjavil, da ga je moćjster prećepal in da je moral pozno v noć ćistiti parkete. Ta fant je tudi kradel staro železo z dvorćišća neke tovarne. Priznal je vse in se je kesal in svojo obćupano mater prosil za odpusta. nje. Mati in ćin sta se jokala. Fantu so prisodili 3 mesece strogega zapore, dve leti pa bo pod zašćitnim nadzorom svoje matere. Pri prvem deliktu, ki ga bo storil, bo sodišće imelo besedo in fanta odćalo v zavez za pobećjavanje.

Potrebna javna dela v Radećah

Radeće 22. septembra. Bitiza se nam zopet jesen, z njo vred pa ćeživno vreme, ki napravljajo ćloro vso leto većje ali manjše poplave, pri ćemer se oćitljive zlaćti potok Sopota, ki ta će skozu mesto. Regulacija će, vedno ni gotova. Regulirali so potok pred leti v dotjem in srednjem toku, ni pa reguliran neposredno pred izlivom, kar povzroća poplavo. Nujno potrebno bi bilo, da se potok zregulira pred izlivom tako, da bi tekel neposredno pred izlivom nekaj ćasa sporedno s Savo. Le tako se bomo obvarovali škode, ki jo povzroćajo pogoste poplave v Radećah. Nadaleje bo treba zgraditi tudi nov most ćez Sopoto in to na glavni cesti. Sedanjí je vse in se prećej slah, zato ga bo treba obnoviti. Tudi železni most ćez Savo v Radećah je nujno potreben popravić. Poněkod so hodi, poloćeni na tleh mosta, že zelo obrabljeni ter imajo mestoma globoke udrtine tako, da je vožnja s kolci, vozovi ali avtomobili zelo nevarna. Zlaćti je obrabljenova lova stran mostu, ki pelje iz Radeć proti Sv. Petru. Ćesto od mosta, ki drži ćez Savo, bi bilo nujno treba razmšiti vsaj v širini, kakor je grajena nova štigćeva gošlina. Prećoiti bi bilo tudi glavno cesto, ki pelje skot mesto. Govorilo se je, da so pripravljani naćrti, po katerih bi vodila ta ceste tćk ob Savi ter bi »remala« mestni ovinek. V tako imenovani »Drći« pri Vrhovem, kjer vodi cesta kaćkih 50 m visoko nad Savo, je ta hćva nujno potrebna ograje, kjer će, kaj lahko godi nevarna. Postavili so samo štiri bele konfine, kar nikakor ne zadostuje za varen promet. Naša obćina, napaćeno, da poskuća na oćloćjoćih mestih, da bi prićali s zagotovljenimi javnići ćeći, kar bodo pospravili zlaćti naši obćubnići kmetovći, ki letošnje jeseni nćanje zaslanjeva svaći za predajo.

„EUROPA“ KRANJ

Hotel 1. reda. — Velikomestni komfort — Solidne etne. — Trgovski potniki imajo izredne ugodnosti.

Obiščite njegovo
ELEGANTNO KAVARNO

DNEVNE VESTI

— Naše naročnike izven Ljubljane opozarjamo, da bomo morali žal vsem, ki nam dolgujejo naročnino za tri ali več mesecev, 1. oktobra list ustaviti, če nam dotlej ne plačajo zaostale naročnine. Zato jih prosimo, da poravnajo svoje zaostanke.

— Odlikovanje. Odlikovani so bili z redom sv. Save III. stopnje načelnik občega oddelka banske uprave v Ljubljani, dr. Mirko Pfeifer, načelnik upravnega oddelka dr. Josip Hubad in župnik Franc Trajber v Šminklavju pri Slovenjgradcu, z redom sv. Save IV. stopnje Ivan Gračner, bivši banski svetnik in upravnik zdravilišča v Rogški Slatini, Josip Bartl, veleposestnik pri Sv. Janžu blizu Dravograda, Niko Sadnikar, veterinarski inšpektor v pokopju v Kamniku in Ivan Zabret, župan v Predosljah; z redom Jugoslovanske kraljevine V. stopnje Anton Bevec, trgovec v St. Vidu pri Ljubljani, z redom sv. Save V. stopnje Anton Zabužnik, Anton Pavlovič, Fran Prešern, Vido Bevc in Jože Senčur, policijski nadstrážniki v Ljubljani in Anton Auman, bivši trgovski pomočnik v Krškem, z zlato kolajno za državljanske zasluge Leopold Drechsler, mojster v Strojništvi tovaren in livarnah v Ljubljani, Valentin Lužanec, Gregor Pokoc in Ivan Benedik, kovači v tovarni kos in srpov pri Sv. Lovrencu, Jernej Semčič, Anton Legiša, Ljotje Golja, Martin Dolinar, Jožef Sitar, Pavel Kavšek, Ivan Rebek in Anton Vondra, policijski nadstrážniki v Ljubljani, Tomaz Kalan, voznik in Fran Zorman, delavec v tovarni Indus v Ljubljani, s srebrno kolajno za državljanske zasluge pa Karel Jeseničnik, policijski stražnik v Ljubljani.

— Obrtniki, nameščenci, trgovci! Izpolnite svoje strokovno znanje v večernem trgovsko-pisarniškem tečaju. Ustne ali pisne informacije dobite na Kristoforovem trgovskem učnem zavodu, Ljubljana, Domobranska 15. Telefon 48-43. Citajte današnje objave ravnateljskega!

ZVOČNI KINO SOKOLSKI DOM
V SISKI, TELEFON 41-79

Spionážni vefilm

Mlle Docteur

V glavni vlogi Dita Parlo.
Predvajamo: v soboto ob 9. uri, v nedeljo ob 3. 5. 7. in 9. uri in v ponedeljek ob 9. uri.

V dopolnilo: Paramountov zvočni tečaj.

SOKOLI! Poslušajte in podpirajte Sokolski kino!

Prihodnji spored:
V kraljestvu valčka

Din 13. — plačate za Putnikov izlet v Trst dne 16. oktobra 1938.

— Kabel Beograd—Maribor. Nedavno so listi poročali, da je ustanovljena posebna komisija, ki naj bi proučevala vprašanje, ali bi mogla domača tovarna položiti kabel na progi Beograd—Maribor — državna meja. Komisija je končala svoje delo in predložila na merodajnem mestu poročilo. Komisija baje predlagala, naj se vprašanje telefonskega kablja Beograd—Maribor izloči iz vprašanja zgraditve domačih tovarnic kablov Komisija namreč smatra, da bi domača tovarna ne bila kos tej nalogi. Vprašanje telefonskega kablja Beograd—Maribor se bo ponovno obravnavalo.

— Železničniki vstopajo v vdovam v vednost. V prvi polovici oktobra morajo vsi oni vdovci, ki prejemale svoje pokojnine od finančne direktije, predložiti pravilno izpolnjene prijave za dohodek kakor vsako leto. Prijave je treba poslati točno do 1. do 15. oktobra, ker prej ali pozneje vlozene prijave ne veljajo. Prijavni obrazci se dobe po nekaterih trafikah. Oni upokojenci, ki prejemale svoje pokojnine od železniške direktije, bodo pravočasno obveščeni, kdaj bo treba prijave predložiti.

— Kdor išče primerne pisarniške službe in želi izboljšati svoj položaj ali pa hoče izpolniti svoje strokovno pisarniško znanje in praksu, naj obiškuje večerni trgovsko-pisarniški tečaj na dr. pr. trgovskem učnem zavodu »Christofor učni zavod«, Ljubljana, Domobranska 15. Informacije daje vodstvo osebo ali pismono. Telefon 49-43. Citajte današnje razglas ravnateljskega.

— Podaljšanje roka za prijave za obrtno razstavo v Beogradu in poklonitev na Oplencu. Stevilo prijav za obisk I. drž. obrtne razstave v Beogradu in poklonitev na Oplencu se z dneva v dan večja. Ker je zanimanje splošno, smo rok za prijavitelj podaljšali do 28. t. m. Da se olajša plačilna možnost, je vodstvo izleta sklenilo, da se istočasno s prijavo pošlje lahko le polovitični obrok, drugi obrok pa mora biti plačan najkasneje do 5. oktobra. Pohitite s prijavi! Na željo se glasite pri krajevnih društvih! Če se nimate prospektov, nam nemudoma sporočite za dopisnico! Vse informacije daje Zveza obrtnih društev, Ljubljana, Sv. Petra 4. Ključite telefon 35-23!

— Planinske postojanke SPD so se oskrbovane. V nedeljo bodo vse planinske koče SPD nudile potrebne zavetnosti turistom, ki si izberejo najlepše jesenske dneve za planinske ture. V Triglavskem pogorju bodo zaprte od ponedeljka 26. t. m. dalje Stančeva koča, Aleksandrov dom in Voljnikova koča, do 4. oktobra bo oskrbovan Triglavski dom na Kredarici in koča pri Triglavskih jezerih, 10. oktobra pa se zapre Aljažev dom. Na Črni Prsti bo oskrbovana koča oskrbovana do 4. oktobra. Bravčeva koča na Vrhu tudi do 4. oktobra. V tem predelu pa bo stalno oskrbovan Dom na Komni, ki ima tudi v jesenski naravi svoje posebne čare. Roblekov dom na Begun-

ščici bo do nadaljnjega oskrbovan ob sobotah in nedeljah, ako bo lepo vreme. V Kamniških planinah so tudi vse postojanke oskrbovane še do nedelje. Od ponedeljka dalje bo zaprta Čiška koča, zaslanje oskrbovana ob nedeljah pa Čojzova koča in koča na Jermanovih vratah, stalno pa so oskrbovani Dom v Kamniški Bistrici, Dom na Kravcu in koča na Veliki Planini. Planinci hitite v sedanjem solnčnem jesenskem vremenu v planine, ki bodo kmalu dostopne le smučarjem! Podrobne informacije dobite v pisarni SPD Ljubljana, Aleksandrova cesta 4/I. telef. št. 40-56.

— Nameščenci, uradniki, uslužbenec raznih podjetij opozarjamo na večerni trgovsko-izobraževalni tečaj pri Kristoforovem učnem zavodu, ki nudi priliko za izpolnitev strokovnega znanja. Citajte tozadevalne posebne razglas ravnateljskega.

— Dvotirna proga Sarajevo—Lidže. Sekcija za projektiranje železniških prog pri sarajevski železniški direkciji je izdelala načrte za dvotirno progo Sarajevo—Lidže. Promet na tej progi je zelo živahen in zato je nujno potrebno, da dobi še drugi tir.

— Putnikovim posebnim vlakom in strokovnim vodstvom po Trstu potujete 16. oktobra t. l.

V restavraciji pri „Katerci“

Pod Rožnikom

se dobe zopet vsak petek, soboto in nedeljo priznane domače kravice, jetrnice in pečnice ter vsa druga mrzla in gorka jedila po izbiri. Točijo se prvovrstna štajerska in dolenska vina ter nova portugalka. Se priporočata

Katerca in Tone Primožič — Tel. 36-77

— Harry Baur bo gostoval v Zagrebu. V zagrebškem gledališču bo gostoval v novembru slovesni francoski filmski in gledališki igravec Harry Baur s svojo igralsko skupino. Dan gostovanja še ni določen, pa tudi program ne. Harry Baur nastopi s svojo skupino v Zagrebu dvakrat ali trikrat.

Sokoli! Posečajte in podpirajte Sokolski kino v šiški!

— Slaba vinska letina v savski banovini. Po podatkih iz raznih krajev savske banovine se da sklepati, da bo letos vinska letina slabša od lanske. Vzrok leži v tem, ker je bilo zgodnje poletje deževno. Letina bo slabša zlasti glede kakovosti grozdja. Odstopke sladkorja bo znašal lesov komaj 16, dočim je znašal prejšnja leta 20 ali pa še več. Trgatev bo letos 15 dni kasneje kakor lani.

— Izlet v Gorico in Trst z avtobusom 5. in 6. oktobra za Din 120. — Posebna prilika za štane, ki v nedeljo ne utegnejo. Poseben vlak nedeljo 9. oktobra za Din 58. — Pojavila se je nova vrsta TOUREX — SLOVENIJA, tujekoprometna gospodarska zadruga, Ljubljana, Masarykova 12.

— Lastavke se že poslavljajo. Letos nas zapuščajo lastavke zelo zgodaj. Navadno so odletele šele sredi oktobra, letos so se pa pričele pripravljati za odhod že v prvi polovici avgusta. Zda so večina odletele že zadnje. Za odhod so pripravljene že tudi druge ptice selivke v kolikor se niso odletele. Zgodnja selitev pte pomembno po opazovanju našega ljudstva zgodnjo in hudo zimo.

— Neimenovan, zaveden narodni trgovec iz Ljubljane je postal Družbi sv. Cirila in Metoda zavoj blaga s sledečim dopisom: »Kakor že nekaj let pošiljam tudi letos po svojih skromnih močeh nekaj blaga za obmejne šolarje. Javne zahvale seveda ne želim, ker ne delam to radi reklame. Vseeno, ker me le me, če bi našel vsaj še nekaj posnemovalcev. Enake želje ima tudi Družba, ker želi zlasti za letošnji božič še v višji meri obdarovati obmejno šolsko mladino kakor doslej.

Dr. Božena Merljak

specialistka za notranje bolezni

je odprla privatno prakso

Miklošičeva cesta 18-1.

Ordinira od 1/2. do 1/4. ure.

— Iz »Službenega lista«. »Službeni list kr. banske uprave dravske banovine« št. 77 z dne 24. t. m. objavlja uredbu o normalizaciji, uredbu o čuvajih nedržavnih gozdov, s katero se dopolnjuje zakon o gozdovih, pojasnilo o oprostitvi mož od vojaške službe, oprostitve turističnega propagandnega materiala iz Holandije od uvozne carine, odločbo o kontroli vnosa in iznosa spirita, odločbo o spremembi mej med župljama Sv. Lovrenc in Trebnje in spremembe v staležu državnih in banovinskih uslužbenec v območju dravske banovine.

— Živalske kužne bolezni. Po stanju z dne 10. t. m. je bila v dravski banovini silnava in parkljevka na 200 dovorah, svinjska kuga na 60, svinjska rdečica na 56, kuga čebelnih zalege na 11, perutninska kolera na štirih, vrančini prisad na 2, šuštev na 2, garji na 3, mehurčasti izpuščaj na 3 in smrčkovost na 1.

— Letušnji kongres Zveze planinskih društev kraljevine Jugoslavije bo v soboto in nedeljo dne 1. in 2. oktobra t. l. v Beogradu. V soboto se prične zborovanje ob 9. dopoldne v dvorani Zanklekega doma v Hrlebarski ulici br. 1. V nedeljo bo zbor v veliki dvorani Inženjerskega doma v ulici Kralja Ferdinanda št. 7. in to ob 10.30. Pred otvoritvijo kongresa bo ob 10. otvoritev loterije, ki bo vsebovala planinske slike in vse Jugoslavije. V nedeljo, 2. oktobra okrog 15. ure bo skupni izlet planin-

cov na Oplenec in to z avtobusi iz Beograda. Planinci, ki se zanimajo za izlete po kongresu Zveze, dobijo vse podrobne informacije v društveni pisarni SPD v Ljubljani, na Aleksandrovi cesti in pri vseh podružnicah SPD.

— Gradnja železniške proge St. Janž—Sevnica se bliža koncu. Železniška proga, ki se gradi od Trzšča do Sevnice že nekaj let, se bliža svoji dograditvi. Proga je izpeljana od Seve v Boštanj. Po novo vgrajeni železnici se vozovi tovorni vlak, ki prevažajo gradbeni material iz Trzšča proti Boštanju oziroma obratno. Voz z normalno hitrostjo in je s tem še tudi proizkušena novozgrajena proga. Pri delu pa je še vedno zaposlenih okoli 350 delavcev. Čez Savo gradi nov most s tremi velikimi oboki, od katerih sta dva že gotova, tretji pa je še v delu. Tvrdo, ki je prevzela gradnjo tega mostu, zaposluje tudi precej delavcev. Od mostu do postaje v Sevnici se bo tudi v najkrajšem času pričelo gradnjo žel. proge. Ker ta razdalja ni baš velika, bo dograditev te proge končana tudi v najkrajšem času. Med postajo in Savo so dogradili novo moderno kurilnico, kamor so tudi še napeljavane tračnice. Predvideva se, da bo proga St. Janž—Sevnica končana v dobrih dveh mesecih in da se bomo že letos vozili po tej progi skozi Trzšče v Novo mesto.

— Putnikove biljetarne sprejemajo prijave za izlet s posebnim vlakom v Trst dne 16. okt. t. l.

— Nas izvoz lesa. Po uradnih podatkih smo izvozili v avgustu 95.778 ton lesa v vrednosti 90.8 milijonov din, lani v avgustu pa 81.500 ton v vrednosti 83.1 milijona din. Tako je bil letos v avgustu izvoz našega lesa večji za 14.200 ton ali 17.4% po količini in za 7.7 milijonov din ali 8.3% po vrednosti. V prvih osmih mesecih tekočega leta smo izvozili 639.042 ton lesa v vrednosti 567.9 milijonov, lani v istem času pa 798.786 ton v vrednosti 750.1 milj. Letos je bil torej naš izvoz lesa manjši za 159.744 ton po količini in za 182.2 milijona din po vrednosti. Najboljši kupec našega lesa je bila letos Italija, za njo pa prideta na vrsto Nemčija in Anglija.

— Hrvatski planinci na Mrzlici in Sveti planini. Hrvatsko planinsko društvo Sljeme priredi jutri za svoje članke skupni izlet na Mrzlico in Steo planino. Udeleženci izleta se odpravijo s prvim jutranjim vlakom do Trbovlj.

— Novi tovarni listi. Uprava državnih monopolov, oddelek za prodajo v Beogradu razlašča, da prijetno s. 1. oktobrom t. l. v promet novi tovarni mednarodni navadni in brzovojni listi po 2.50, 20.50 in 25.50 din, ki se morajo uporabljati od tega dne. Prejšnje mednarodne navadne in brzovozne tovarne liste zamenja tujakinja uprava po 1. oktobru t. l. Rok zamenjave bo trajal 90 dni t. j. do 29. decembra t. l.

— Balkanski kongres specialistov za bolezni nosu, grla in ušes. V Atenah je bil v četrtak zaključen balkanski kongres otorinolaringologov. Na kongresu je bilo predstanih 45 referatov, med njimi tudi referat našega zdravnika dr. Glušića. Kongres je prisostvovalo nad 200 zdravnikov balkanskih držav.

— Din 78 plačate za enodnevni izlet v Trst dne 16. oktobra 1938.

— Putnikova biljetarna dobro pripravljena izletom v Trst.

— Samski din 78, brez vsakega doplačila plačate pri Putniku za izlet v Trst dne 16. oktobra 1938.

— Palma in Kukuljevec odpotujeta v Brazilijo. V Splitu se je mudil v četrtak naš prvak v tenisu Josip Palada, ki se je odpeljal ponos s parnikom »Neptun« v Santos v Brazilijo, kamor pride 7. oktobra. Tam se sestane s Kukuljevcem, s katerim odide na turnejo po Braziliji.

— Plaćevanje davkov po čekovnih namiznikah. Da bi se olajšalo delo s terjatvami davkov in da bi ne bilo treba davkoplačevalcem izgubljati časa, je po posredovanju posrednikov uvedena po vsej državi nova praksa plačevanja davkov in drugih terjatev po čekovnih namiznikah pri Poštni hranilnici. O tem so finančne direktije obvestile podrejene davčne uprave in jim dale potrebna navodila.

— 4.000.000 hl vina bomo pridelali letos. Finančno ministrstvo je s posebno uredbu dovolilo uporabo trošarine prostega sladkorja za slaženje mošta. To je pa zlasti za male vinogradnike zelo zanimivo in dragoceno. Zato se je organizacija dalmatinskih vinogradnikov obrnila na ministrstvo a brzojavno prošnjo, naj bi finančne direktije dovoljevale nakup trošarine prostega sladkorja ne pa ministrstvo. V prošnji je rečeno, da bi znašal letošnji pridelavek vina v naši državi okrog 4.000.000 hl, torej mnogo več nego ga popijemo doma. Zaradi legega vremena bo vsaj v Dalmatiji vino tudi do t. m. v mošta ne bo treba kiti ve kaj sledi.

— Raspisana služba banovinskega čestara. Raspisano je službeno mesto banovinskega čestara in sicer za progo od km 0.00 do km 7635 banovinske ceste II. reda št. 260 Borel—Sv. Florjan. Prosnje je treba vložiti najkasneje do 15. oktobra pri okrajnem mestnem odboru v Ptuj.

— Obvestilo. Dovoljujem si sporočiti vsem, ki imajo svoje pokopane v Juljski Krajini (Italija), da pripravljamo za dan mrtnih v dnevi 29. oktobra do 1. novembra izleta v Trst, Gorico, Vipavo in Idrijo. Tozadevne informacije boste prejeli od 10. oktobra na, prej v vseh biljetarnah Putnika. Zvezca za tujski promet za Slovenijo, Ljubljana.

— Vreme. Vremenska napoved pravi, da bo doloma oblačno, sicer pa lepo in zmerno toplo vreme. Včeraj je nekoliko deževalo v Sarajevu. Najvišja temperatura je znašala v Splitu in Dubrovniku 26, v Beogradu 24, na Rabu 23, v Zagrebu 22, v Ljubljani 21.2, v Mariboru 20.2, na Visu 20, v Sarajevu 17. Dovi je kazal barometer v Ljubljani 767.4, temperatura je znašala 10.7.

— Samonar slovenskega vladnika v Zagrebu. Včeraj jutraj se je zastrupila v Zagrebu s plinom sluznjaka Amalija Krenovšek, doma iz Krškega. Njena gospodinja je na potovanju in Amalija je bila sama doma zato je pri samomoru ni bilo česar. V kuhinjo je prišla zopet zasopljena, pa niti ni blaznice, postelja je pa dolga in

SIJAJNA KOMEDIJA, POLNA DUHOVITEGA HUMORJA
KINO UNION — TEL. 22-21 Any Ondra in Paul Hörbiger
Danes ob 16., 19.15 in 21.15 uri.
Vzrok za ločitev — in flagranti.
Dve uri smeha in zabave!

VESELA ZAPELJIVKA

prila vrata in okna ter odprla plinovod. Tako je bila pripravljena na smrt. Jutraj so sosedje iz mansardnega stanovanja opazili Amalijo kako leži iztegnjena v kuhinji na tleh. Obvestili so stanovalec sosedne hiše, ki so pa poklicali policijo. Prišla je komunistka, ki je pa mogla ugotoviti le smrt. Kaj je poznalo Krenovškovo v obup ni znano. Že v marcu se je hotela v istem stanovanju zastrupiti s plinom, pa so ji to preprečili.

— Tudi zmo je ugrabil. Bosanec Smail Ibrahimović je bil pri vojaki. Ta čas je bila na ugrabljena njegova žena Kevra. Žena ni hotela ostati sama na gruntu in je odšla k svojim staršem v vas Ivančice. V tej vasi pa je bil zaljubljen v njo Čamil Ferić, ki je bil deček. Zda ko je odšel njen mož k vojakom, je fant smatral, da je to ugodna prilika, da pride do ljubljene žene. Zvečer je prišel v hišo njenih staršev in ker je bila sama doma, jo je kratkoma ugrabil in odnesel domov. Čim je njena mati to zvedela, je odšla za njo in ostal v Ferićevi hiši, da bi hčerka ne bila sama z zaljubljenim fantom.

— Dve smrtni nesreči. V Brezi se je pripetila včeraj jutraj smrtna nesreča. V bližini Breze kmetje kmetje apnenec. Včeraj jutraj sta delala Ragib in Salim Herce. Naenkrat se je odtrgala velika plast zemlje in kamenja ter ju zasuila pod seboj. Prihiteli so drugi kmetje, da bi ju rešili, toda odklopali so ju šele čez 20 minut. Salim je bil že mrtev. Ragib je bil lahko poškodovan. Druga smrtna nesreča se je pripetila v četrtak zvečer v Vinkovcih, kjer je padel 70-letni mesar Vilim Hes tako nesrečno s koleasa, da si je prelomil hrbtnico in je bil takoj mrtev.

Iz Ljubljane

— Vse kar je prav. Na našo včerajšnjo notico pod tem naslovom nam pošilja Tour-Slovenija naslednje pojasnilo. Da ne bo kdo krivo razumel ali celo mislil, da smo nalašč izbrali 9. oktobar za izlet v Trst, moramo javnosti pojasniti, da smo poskrbeli, da bodo udeleženci lahko prisostvovali žalinim svečanostim ob obletnici tragične smrti blagopokojnega kralja Aleksandra I. Zedinitelja, katerih se udeležijo tudi naše oblasti v Trstu. Za izlet v Trst smo določili ta dan zaradi ugodnosti, ki jih v navadnih dneh ne bi mogli doseči. Gledati moramo na to, da prirejamo izlete v začetku meseca, ko se jih lahko udeležujejo tudi srednji sloji, ki so na takih izletih itak vedno v večini. Izleze je pa mogoče prirediti samo ob nedeljah, ker so sicer stroški mnogo večji.

— Tekme letelič modelov bodo v nedeljo 26. t. m. ob 14. na ljubljanskem letališču. Nagrade, ki jih bo dal zmagovalcem ljubljanski občinski odbor aerokluba, so za motorne modele: 1. nagrada: brezplačna vožnja z letalom iz Ljubljane na Sušak in nazaj, 2. lep kovčak model, 3. »Knjiga jugoslovenskog vazduhoplovstva«. Za jadralne modele je prva nagrada lepo prehodno darilo, 2. brezplačna vožnja z letalom nad Ljubljano, 3. »Istorija jugoslovenskog vazduhoplovstva«.

— Večerni trgovsko-pisarniški izobraževalni tečaj. Ravnateljstvo državno priznanega trgovskega učilišča »Christofor učni zavod«, Ljubljana, objavlja: Kakor vsako leto se tudi letos z začetkom oktobra otvori VEČERNI TRGOVSKI TEČAJ ZA IZOBRAZBO PISARNIŠKIH MOČI. Ta tečaj je namenjen onim, ki iščejo primerne zaposlitve v pisarnah in onim, ki žele izpolniti svoje strokovno znanje za raznih nameščencem, uradnikom itd., priporoča pa se tudi trgovcem oblikom in vsem ostalim, ki v dnevnih urah nimajo prilike obiskovati trgovskih šol. Poučje se: knjigovodstvo, korespondenca slovenska in nemška, trgovsko računstvo, trgovstvo in pravo, pisarniška dela, stenografija, strojepljenje, nemščina. Poseben tečaj za srbohrvatsko korespondenco, italijansko in italijansko korespondenco nemško stenografijo itd. Udeleženci lahko obiskujejo celotni trgovski tečaj ali samo posamezne predmete. Večerni trgovski tečaj tujakinja zavoda je po svoji organizaciji najpopolnejši in je odobren po pravilniku, ki ga je za ta tečaj posebej potrdilo ministrstvo trgovstva in industrije. Ob zaključku lahko udeleženci polagajo zaključni izpit in dobe završne izpise. Solnina je primerno nizka, da je obisk vsakomur omogočen. Christofor zavod je največji te vrste in najmoderneje opremljen. Edinstvena strojepljenica s 40 pisalnimi stroji, računske stroje, specialne učilnice za knjigovodske in pisarniške vaje. — Vsa pojasnila, ustna in pisarna ter brezplačne nove prospekte daje ravnateljstvo Informacije in vpisovanje vank dan dopoldne, popoldne in zvečer do 8. ure. Točen naslov: Trgovsko učilišče »Christofor učni zavod«, Ljubljana, Domobranska št. 15. Tel. 48-48.

— Izlet v Trst. Celjska »Nova Dobas« poroča: »Slovenija«, tujekoprometna gospodarska zadruga v Ljubljani, organizira letos na dan 9. oktobra s posebnim vlakom izlet v Trst. O let izletih in pomasnju naših ljudi v Italijo smo že marsikaj pisali. Da smatrago Slovenci baš 9. oktobra za najprimernejši dan za velik izlet v Trst, je pa poglavje svoje veste, o katerem na tem mestu ne moramo tako razpravljati, kakor bi radi. Hoteli pa smo zabeležiti, da se ohrani spominu za druge case.

— Poldnev v na grobovih Sokolov. Mira Černigoja in Franja Vidca. Sokolsko društvo Celje-matica poziva svoje članstvo, da se udeleži polnoštevilo poklonitev na premerih grobov nepozabljenih bratov Mira Černigoja in Franja Vidca, ki jo bo priredila v nedeljo 25. t. m. dopoldne Starešinska organizacija »Sloga« v Celju. Čne brata nam je ugrabila smrt sredi zmlajega najbolj vneta sokoletovanja. Zbiranje za poklonitev bo v nedeljo ob 10. dopoldne pred kolodvorom. Udeležba v celvi z znaki.

— Tri nogometne tekme. V nedeljo 25. septembra bodo na igrišču pri »Skalni« kletici tri nogometne tekme. Ob 10.30 se bo pričela drugorzredna prvenstvena tekma med SK Laškem in SK Hranilnikom, ki jo bo sodil g. Oberlindner. Ob 15. bo prvenstvena tekma mladih Atletikov in SK Celja, ki jo bo sodil g. Presinger. Ob 16.15 pa se bo pričela podzvezna prvenstvena tekma med Atletiki in SK Celjem. Sodnika bo delegiral na željo Atletikov sodniški odbor JNS. Zato tekmo vlada izredno veliko zanimanje, ker bo srečanje gotovo zelo živo in napeto.

— Tri nesreče. Ko se je vračal 13letni kurčevan sin Josip Ožbek iz St. Pavla pri Preloku v četrtak okrog 11. dopoldne iz šole domov, je padel na postaji v Zalcu tako nesrečno, da si je zlomil levo roko v zapestju. Istega dne se je ponesrečil 29 letni gonilni delavec Gregor Kropušek iz Bošne pri Gornjem Gradcu. Pri spravljanju lesa ga jeadel hloč in mu zlomil desno nogo pod koleno. Ko je 25 letni drvar Stefan Ogaček z Donške gore nakladal v avto v Štepcorah pri Rogotcu drva na vagonček, je padel z vagončica in se močno poškodoval po obrazu. Ponesrečenci se zdravijo v občinski bolnici.

— Urni je v petek na Lomnici pri Celju št letni posestnik Ivan Nechberger. —c Notno kormiško službo ima od sobote 24. t. m. do vikendga petka 30. t. m. na dvorani kmetar sredi Maribor pomagajo iz Gornje Krmice.

sprejemajo otroci osnovnih, meščanskih in srednjih šol, ki imajo slabo telesno držo, slabo hojo, so slabo razviti in so potrebni posebne gimnastike. Poliklinika ima v ortopedskem oddelku zdravnika in učitelja tečajev. Vpis v tečaj se vrši na državni šolski polikliniki vsak dan v dopoldanskih urah.

— Iz Zenska obrtna šola v Ljubljani. Vpisovanje hoptantk v tečaj za krojenje in šivanje obek bo v ponedeljek 26. t. m. in v torek 27. t. m. vsakokrat ob pol 11. uri in ob pol 17. uri v sobi št. 20, pritišče (levo).

— Iz kapeli narodne starokatoliške cerkve na Gosposvetki cesti št. 9 v nedeljo 25. t. m. ne bo službe božje, ker bo ista ob 10. uri v Delavskem domu na Jesenih.

— Iz Gostilna Martine Zg. Siska. Prejeli smo pošiljko finega šipona! Domače kravice! Jutri koncert!

— Iz Plesni zavod »Jenke« v Kaniži. Otvorili svoje plesne tečaje za družabni ples v sredini oktobra, takoj ko se vrne mojster Jenko s študijskega potovanja iz Pariza in Londona, kamor je bil odposlan kot delegat Udruženja jugoslov. plesnih učiteljev. Natančnejše glede vpisovanja in informacij bo še objavljeno.

— Iz Novodolne državne srečke prodaja menjalnice Reicher & Turk.

Iz Maribora

— Jutrišnji sokolski nastop v Kamnici pri Mariboru je odložen.

— Vseposod triki in spekulacije. Kakor vsako leto, so tudi letos v tednu Rdečega kriza pri vzornicah poštnih pošiljakov itd. obvezne znamke. RK. Pa so se našli prevaranci, ki pobirajo obvezne vstopnice z znamko RK, ki jo potem previdno odlepijo in vnovčijo. Značilen posel, ki lepo osvetljuje spekulantske podvige naše dobe.

— Starekatoliška cerkvena občina sporoča svojim vernikom in prijateljem, da jutri v nedeljo 25. t. m. ne bo običajne službe božje in da bo v oktobru le prvo, tretjo in zadnjo nedeljo s pričetkom ob devetih v Narodnem domu.

— Mednarodna razstava umetnostne fotografije ob bila slovesno otvorjena danes dopoldne ob 11. v Unionski dvorani.

Iz Celja

— Izlet v Trst. Celjska »Nova Dobas« poroča: »Slovenija«, tujekoprometna gospodarska zadruga v Ljubljani, organizira letos na dan 9. oktobra s posebnim vlakom izlet v Trst. O let izletih in pomasnju naših ljudi v Italijo smo že marsikaj pisali. Da smatrago Slovenci baš 9. oktobra za najprimernejši dan za velik izlet v Trst, je pa poglavje svoje veste, o katerem na tem mestu ne moramo tako razpravljati, kakor bi radi. Hoteli pa smo zabeležiti, da se ohrani spominu za druge case.

— Poldnev v na grobovih Sokolov. Mira Černigoja in Franja Vidca. Sokolsko društvo Celje-matica poziva svoje članstvo, da se udeleži polnoštevilo poklonitev na premerih grobov nepozabljenih bratov Mira Černigoja in Franja Vidca, ki jo bo priredila v nedeljo 25. t. m. dopoldne Starešinska organizacija »Sloga« v Celju. Čne brata nam je ugrabila smrt sredi zmlajega najbolj vneta sokoletovanja. Zbiranje za poklonitev bo v